

профил на струмички регион

Општини Струмица Ново Село Босилово Василево

Вовед

Од причина што ниедна заедница не може да остане изолирана од силите на глобалната економија и во една глобално конкурентна економија, локалните области – региони и заедници мораат да се интегрираат и организираат, со цел откривање на нови пазари и развојни можности, заради подобрување на целокупното живеење на истите.

Промената на социјалните и економските услови, како и процесот на децентрализација придонесоа локалните власти и заедници да ги истражуваат своите можности за подобрување на својата основа за економски развој на целокупниот Струмички регион, вклучувајќи ги и депресираниите соседства и руралните неинкорпорирани области.

Од таа причина **Општина Струмица, Општина НовоСело, Општина Босилово и Општина Василево** се здружуваат со намера да градат **Регионален Центар за Локален Економски Развој**, каде локалното раководство во составот на општините ќе работи заедно со партнери од јавниот, приватниот и невладиниот сектор, со цел создавање подобри услови за економски развој и креирање нови работни места, како и со издржана стратегија ќе допринесат за стимулација на локалниот бизнис и поддршка на граѓанскиот сектор како важен елемент во целокупното живеење на регионот, генерирајќи поголем капацитет за одредување на сеопфатна благосостојба на регионот.

По пат на овој процес ќе се воспостави и одржува динамична и претприемачка култура, ќе се создава нова заедница и деловна благосостојба, базирана на сопствени ресурси (човечки, социјални, институционални и физички) и нивни потенцијали создавајќи цврста основа за градење на стратегија за **Локален Економски Развој** кој ќе генерира приход и вработување, одржувајќи ја и подобрувајќи ја целокупната стопанска состојба на регионот.

Регионалниот Центар за Локален Економски Развој ќе функционира како партнерство меѓу локалните власти, деловните бизнис интереси и интересите на заедницата генерирајќи заживување на нови постоечки институции, развој и поткрепа на нови алтернативни индустрии со натамошна диверсификација на постоечката стопанска основа. Одржување и подобрување на конкурентноста на локалните бизниси, идентификација на нови пазари и обезбедување техника и едукативна помош на Локалните фирми и Локалните Органи на власт.

Од таа причина Регионалниот Центар за ЛЕР го формулира профилот на Струмичкиот регион како алатка за понатамошните активности на Центарот.

1. ОСНОВНИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ОПШТИНИТЕ СТРУМИЦА НОВО СЕЛО БОСИЛОВО И ВАСИЛЕВО

1.1 Географска положба на Струмичкиот регион

Опколени меѓу трите големи планински масиви Планината Беласица, Планината Еленица и Планината Огражден, сместени се **Општините Струмица, Ново Село, Босилово и Василево**, сочинувајќи го плодниот **Струмички Регион**.

Струмичкиот регион се наоѓа во југо-источниот дел на Република Македонија простран на површина од **963 км²**. Синорот од југ се протега до Република Грција, а од исток до Република Бугарија. Разврстен е во јужно-медитеранскиот подрегион, под таканаречениот индустриски микро-регион. Го сочинуваат **72 населени места**, со вкупно **92625 жители**. Според површината и бројот на населението, регионот има средна големина во земјата.

1.1/1 Општина Струмица

На крајниот југоисток на Република Македонија, на $41^{\circ} 22'$ и $23^{\circ} 45'$ источна географска должина, веднаш на тромеѓето меѓу државните граници со Бугарија и Грција, на надморска височина од **280 метри** сместена е плодната Струмичка котлина, а во нејзиниот западен дел и истоимената Општина Струмица.

Општина Струмица се простира на површина од **321,89 км²** и во неа живеат **54676 жители** населени во градот Струмица, седиштето на општината и **24^{те}** населени места. Нејзиниот низински дел е воедно и најгусто населено подрачје во Македонија, со **100 жители на 1 км²**.

Во Градот Струмица живеат **35311 жители**, Куклиш **2532 жители**, Муртино **2209 жители**, Банско **1992 жители**, Дабиле **1946 жители**, Добрејци **1764 жители**, Вељуса **1552 жители**, Просениково **1550 жители**, Попчево **1550 жители**, Костурино **1280 жители**, Баница **1137 жители**, Градско Балдовци **755 жители**, Сачево **540 жители**, Габрово **399 жители**, Рич **382 жители**, Свидовица **325 жители**, Водоча **318 жители**, Дорломбос **117 жители**, Раборци **105 жители**, Мемешли **44 жители**, Орманли **34 жители**, Белотино **29 жители**, Три Води **12 жители**, Злешево /, Чепели /.

Општина Струмица на исток се граничи со Општина Босилово, на запад со Општина Конче, на север со Општина Василево, на југоисток со Општина Ново Село, на југозапад со Општина Валандово.

Пристапноста кон Општина Струмица е добра и тоа од повеќе правци. Магистралниот пат **М6** североисточно ја поврзува општината со Општина Радовиш и Општина Ново Село до граничниот премин со Република Бугарија. Југозападно со регионалниот пат **Н** се поврзува со Општина Валандово и граничниот премин со Република Грција.

Со повеќето добро развиени регионални и локални патишта Општина Струмица е поврзана со останатите населени места и општини од регионот. ¹.

1.1/2 Општина Ново Село

Општина Ново Село се наоѓа на крајниот југоисточен дел на Република Македонија. Распространета на површина од **250 км²**, на север територијата се издига до сртот на Планината Огражден, во средниот дел е широката рамнина на Реката Струмица, а во јужниот дел таа се издига до сртот на Планината Беласица, граничејќи се со Општините Струмица, Берово и Босилово.

Општина Ново Село опфаќа **16 населени места со 11567 жители.** (Ново Село, Сушица, Мокрино, Мокриево, Борисово, Колешино, Зубово, Самоилово, Смолари, Дражево, Старо Коњарево, Ново Коњарево, Бајково, Бадилен, Стиник и Барбарево). Во општината преовладуваат големите села – **8 со повеќе од 800 жители.** Средни има **5**, а мали со помалку од **300 жители има 4** села.

Според надморската височина на кои се наоѓаат населените места, **14** се наоѓаат на надморска височина од **200-360 м**, а **3** се наоѓаат на надморска височина **620-840м.**

Со магистралниот пат **М6** и регионалниот пат **Р-605**, општината е поврзана со останатите општини и непосредно со граничниот премин со Република Бугарија.²

2.Монографија на Струмица 1996 год.

1.1/3 Општина Босилово

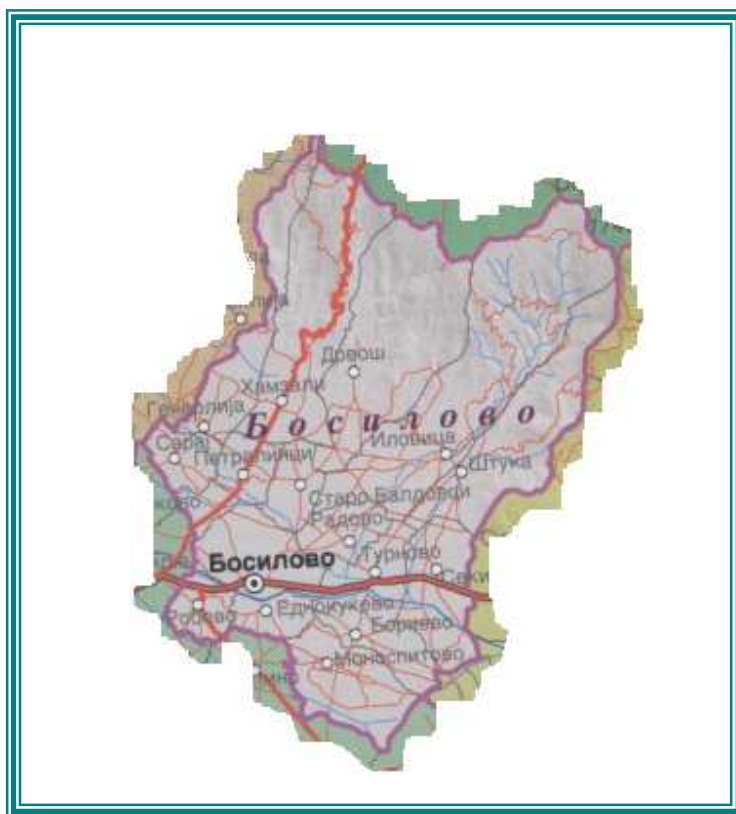
Општина Босилово се простира на површина од **149,5км²**. Сместена во југоисточниот дел на Република Македонија, со правец на протегање североисток- југозапад, распространета во средишниот дел во Струмичкото Поле, завзема значајно место во Струмичкиот регион.

Општина Босилово се наоѓа на надморска височина од **250м**, опфаќајќи ги јужните падини на Планината Огражден. Од север се граничи со Општина Берово, од исток со Општина Ново Село. Југоисточно граничи со Општина Струмица, а западно со Општина Валандово. Општината ја сочинуваат **16 населени места**, во кои вкупно живеат **14264 жители**.

Сите села кои егзистираат на територија на оваа општина се низински, со просечна густина од **95,4 жители на 1км²**.

Централна населба на општината е Босилово, во кое живеат вкупно **1698 жители**, или **11,9%** од вкупниот број на жители во општината.

Општина Босилово има прилично добра географска положба и сообраќајна поврзаност. Се наоѓа на само **7км** од најголемиот урбан центар во Регионот, Градот Струмица со кој е поврзан со магистралниот пат **М6**, кој воедно ја поврзува општината граничниот премин со Република Бугарија. Со повеќето локални патишта таа е поврзана и со останатите населени места во регионот.³

3. Монографија на Струмица 1996 год.

1.1/4 Општина Василево

Територијата на **Општина Василево** го зафаќа средишниот дел на Струмичко Радовишката Котлина, или поточно Северозападниот дел од Струмичкото Поле, опфаќајќи го средното сливно подрачје на Реката Струмица.

Покрај проширената алувијална рамнина, дел од општината, во северен правец се издига на јужните огранки на Малешевските Планини и северозападниот срт на Огражден, каде е изградена водената акумулација Турија, воедно зафаќајќи и дел од Планината Смрденик на југозапад. Општина Василево се простира на територија од **220,8 км²**, со **12122 жители** распоредени во **18 населби** од кои **2** се сосема раселени. Просечната густина на населеност од **55,4 жители на 1 км²**, ја вбројува општината во средно големите општини во Струмичкиот регион. Седиштето на општината е во истоимената населба Василево, населена со **2174 жители**, а останатиот дел од општината ја сочинуваат Градашорци **1744 жители**, Пиперево **1401 жител**, Добрашинци **936 жители**, Ангелци **913 жители**, Нова Маала **823 жители**, Сушево **723 жители**, Владиевци **684 жители**, Чанаклија **598 жители**, Радичево **590 жители**, Висока Маала **497 жители**, Дукатино **450 жители**, Седларци **343 жители**, Едрениково **225 жители**, Требичино **19 жители**, Варварица **2 жители** и раселените Кукушлија и Нивичино. Од нив **8** се рамничарски а останатите **8** се ридски населени места. Општина Василево на исток се граничи со Општина Босилово, на запад со Општина Радовиш, Подареш и Конче. На север со Општина Берово, а на југ со општина Струмица. Пристапноста до општината е добро отворена. Магистралниот пат **М6** Струмица-Радовиш-Штип и неколкуте околни локални патишта, Општина Василево ја поврзува со целиот регион.⁴

4. Монографија на Струмица 1996 год.

1.2 Релеф

Целокупниот Струмички Регион е поделен на ридско планински во кој се застапени скалестите и рамничарски почви, како и алувијалните, смолниците, гајњачите и карбонатните видови почви. Поголем дел односно **46%** од обработливите површини припаѓаат на рамничарскиот релефен дел кои се наоѓаат на надморска височина од **250 – 300 м** и се од првостепено значење за земјоделството во регионот. Тоа се површините покрај речното корито на Реките Струмица, Тркања и Крива Река. Останатите **52%** од површините припаѓаат на падинскиот дел, а **2%** на ридскиот релефен дел. Ваквата бонитетна и почвена карактеристика на Струмичкиот регион го определува и начинот на користење на земјиштето од страна на земјоделските субјекти, така што од вкупната земјоделска површина од **32319 ха**, **87%** припаѓаат на обработливите површини каде доминираат ораниците и бавчите.

1.3 Клима

Специфичната географска и топографска положба на Струмичкиот регион ја карактеризираат две зонални клими. Субмедитеранска, со поголемо или помало вкрстосување со источно-континентална, чија испреплетеност на регионот му даваат посебен белег – долги топли лета со високо среднодневни температури и намалено годишно количество врнежи, намалени зимски температури и појава на ветрови од сите правци.

Карактеристични за тој регион се северозападниот, југозападниот, а поретко северецот и јужниот топол ветер.

Во однос на светлината, Струмичкиот регион се одликува со долг период на сончеви денови и со висок светлосен интензитет што позитивно влијае на фруктификацијата. Има околу **230 сончеви денови**. Сончевиот сјај трае просечно **2377 часа годишно**. Магла во просек има **најмногу 20 дена**.

Поради субмедитеранските влијанија од Егејското море и влијанието на континенталната клима, климатските услови во Струмичкиот Регион се карактеризираат со намалено годишно количество врнежи, засилена аридност, и менлив плувометриски режим со намалена зимска температура. Месечните температурни промени, како и количеството врнежи во Струмичкиот регион прикажани се табеларно:⁵

Табела 1.
Средно месечни температури °C

Година	Месеци												просечни V-X	Сред. год. тем.
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
2000	-5,2	4,1	7,2	15,0	20,0	22,8	25,4	25,6	21,4	13,4	9,9	3,8	21,4	13,6
2001	3,7	4,5	12,2	12,3	19,2	22,3	25,6	25,8	19,9	15,9	6,2	-4,5	21,4	13,6
2002	-3,2	6,8	0,1	12,6	18,6	23,8	28,1	23,1	15,1	12,8	7,5	4,0	22,1	12,4
Прос 89/99	1,1	3,4	7,7	12,2	17,4	22,0	24,1	23,5	18,6	12,8	6,8	2,1	19,7	12,8

Табела 2

Сума на месечни врнежи во mm

Година	Месеци												Вкупно V-X	Год. сума на врн.
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
2000	34,3	46,5	24,8	12,9	38,9	67,9	13,4	1,2	20,0	30,6	30,6	9,1	172,0	330,2
2001	60,2	21,0	14,6	110,0	45,6	17,6	5,5	65,7	23,5	5,8	23,0	94,7	163,7	487,2
2002	20,6	6,5	65,7	59,9	28,9	18,0	176,7	27,2	189,2	99,0	54,9	138,2	539,0	884,8
Просек 89/99	30,5	32,7	31,7	58,1	47,8	39,4	55,5	27,6	23,8	51,0	55,6	78,5	245,1	532,2

5. Општинска база на податоци

1.4 Природни ресурси
Метали, неметали

Според досегашните истражувања Струмичкиот Регион не располага со значајни количества рудно богатство. Наоѓалишта на метали се уште не се познати, но затоа пак има рудници за неметали.

Рудникот за експлоатација на фелдспад-Хамзали, е од натриски карактер и е единствен во Република Македонија и на Балканот. Настанат е во услови на интензивна супституција на K_2O компонента од гранит Na_2O со високо температурни гасно-течни раствори за време на долна креда, (пред **111 милиони години**), што го селектира наоѓалиштето во метасоматски тип.

Петрографски албитските рудни тела се карактеризираат со бела боја, масивна текстура и варијабилна структура.

Минеролошкиот состав на албитите е во состав **албит 89-94%**, **кварц 4-8%**, **серицит 0,5%**, како и мали вклучувања на **рутил, титанит и алкритал**.

Рудникот за експлоатација на $CaCO_3$ – Мемешли е наоѓалиште кое во основа претставува мермеризиран варовник, и е еден од ретките во Република Македонија. Потеклото на мермеризираниот варовник е моринско. Настанат е како резултат на депонирање на микроорганизми чии остатоци се претежно составени од $CaCO_3$, за време на херцинската и алпската ерогенеза, во услови на низок степен на регионален метаморфизам, каде варовничките

седименти се потполно прекристализирани во мермери. Петрографски се карактеризира со бела до сиво бела боја, гранобластична структура и масивна текстура. Минеролошки, претставува калциски тип со над **98% калцит и 0,5% нерастворлив остаток.**¹

Што се однесува на наоѓалишта на **злато и бакар** се уште е во фаза на испитување, па од тие причини и нема потврдено наоѓалишта.

Испитувања се вршат на планината Огражден во непосредна близина на населеното место Иловица, каде постојат индикации за потенцијални наоѓалишта⁶

6. Рудник за неметали Огражден-Струмица

Термоминерален хидропотенцијал

Струмичкиот регион е еден од ретките во Република Македонија кој располага со термоминерален хидропотенцијал.

На околу **12 км** југоисточно од градот Струмица, под Планината Беласица се наоѓа селото Банско, а во негова непосредна близина и термоминералните извори на Бања Банско. Поврзана со асфалтен пат на надморска височина од **250 метри**, со изменета континентална клима Бања Банско е најзначаен локалитет во регионот во однос на Бањскиот туризам.

Термоминералните извори, се пет на број, од кои само едниот, најголемиот е стручно каптиран. Останатите четири слободно се изливаат без посебна каптажа. Температурата на водата во изворите изнесува, **71 степен** во главниот извор и **56 степени** во останатите.

Во однос на минералниот состав, сите се со ист минеролошки состав што потврдува дека сите потекнуваат од еден ист извор.

Анализата на водата од изворите ја покажува:

Сулфурната компонента, корисна при лекување на желудечни заболувања, како и воспалителни процеси на жолката;

Калциумова компонента, корисна при лекување на воспалителни процеси на мочните патишта и катарални воспаленија на дишните патишта, срцеви заболувања како и недостаток на калциум(рахитис, остеопороза);

Радиолошката компонента е со послаб интензитет.⁷

7. Бањите во Македонија-Струмица

Реки

Хидрографската мрежа во **Струмичкиот регион** е доста богата испреплетена со повеќе извори, реки и нивни притоки.

Главен реципиент во Струмичката котлина е Реката Струмица, со регулирано речно корито од **31 км**.

Лева притока на Реката Струмица е Реката Турија со должина на речно корито од **22 км** - од Браната Турија до вливот со Р. Струмица, со **8 км** регулирано корито.

Десна притока на Реката Струмица е Моноспитовскиот канал со **14,1 км** речно корито. Во него од левата страна се влива Реката Водочница со **15 км** регулирано речно корито. Десна притока на Моноспитовскиот канал со **6 км** регулирано речно корито е реката Тркања.

Особено важни за регионот се **Мокринските извори, Смоларските и Колешинските водопади** кои претставуваат своевидна туристичка атракција. Основните карактеристики на реките и речните корита кои протекуваат низ регионот прикажани се во:

Табела 1.

Хидрографска мрежа во Општина Ново Село⁸

Име на реката	Површина на сливот во км ²	Должина во км.	Просечен пад	Пошуменост во %
Струмица	1,2	16	0,03%	16%
Сушичка река	0,2	13	1,73%	15%
Новоселка	0,2	12,5	2,92%	17%
Бојдол	0,03	4	3,12%	53%
Василица	0,06	4	4,87%	60%
Бајковица	0,08	5	4,42%	74%
Баба	0,03	6	7,36%	60%
Борисовска река	0,07	4,5	8,88%	47%
Мокрински извори	0,006	3	4,53%	38%
Пирул	0,02	6	6,41%	37%
Ломница	0,08	5,5	9,01%	39%

Општина Босилово и Општина Василево ја шарат дел од речните корита на Реките Водочница, Турија, Струмица, Штука и Реката Иловица. Хидрографската мрежа е претставена во дадените табели:

Табела 2.

Хидрографска мрежа во Општината Босилово⁹

Име на реката	Површина на сливот во км ²	Должина во км.	Просечен пад	Пошуменост во %
Турија	45	7,00	4%	15%
Струмица	380	9,50	1,1%	15%
Штука		4,00		15%
Иловица	25,60	9,80	1,34%	15%

Табела 3.
Хидрографска мрежа во Општина Василево¹⁰

Име на реката	Вкупна Површина на сливот во км ²	Должина во км.	Просечен пад	Пошуменост во %
Струмица	62,5	14,0	7,0%	15%
Турија	56,0	20,0	1,5%	15%
Водочница	45,5	2,50	1,0%	15%

8.9.10. Водостопанско претпријатие Струмички Слив-Струмица

Брани

Струмичкиот регион е еден од ретките во Република Македонија кој располага со обемни хидромелиоративни системи и подсистеми, како и мали системи кои се од витално значење за населението од овој регион.

Целокупниот расположив регионален хидромелиоративен систем прикажан е во табелите:
Табела 1.

1. Хидро-мелиоративен систем „Турија“¹¹.

А. Обем и структура на површините опфатени со ХМС „Турија“

Површина на ХМС „Турија“	Концесионери ха	Приватен сектор	Вкупно ха
Вкупна површина во границите на системот	2.900	7.150	10.050
Површина ангажирана за други намени	900	1.150	2.050
Нето површина за наводнување	2.000	6.000	8.000
Вкупно активна површина која може да се наводнува	1.900	5.700	7.600
Потребни количини(75%) Вода за просечно сушна година			28.500.000
Просечна норма за заливање			5.000м ³

Б. Објекти на Хидромелиоративниот систем „ Турија“

1. Камено земјена брана со глинено јадро, со вграден материјал **1.984.467 м³**
 - висина..... **77**
 - должина..... **417**
 - ширина на водно огледало **1.8 км²**
 - запремина бруто: **50,35 x 10⁶ м³**
 - нето:..... **47,85 x 10⁶ м³**
2. Главни канали
 - тунел армитано бетонски..... **3,4 км**
 - бетонски Г-К **17,0 км**
 - азбест цементен Г-К **7,0 км**
 - групен канал D **10,0 км**
 - групен канал **5,4 км**
3. Секундарна разводна мрежа **161,0 км**

Табела 2.

2. Хидро – мелиоративен систем „Водоча“¹²

А Обем и структура на површините опфатени со ХМС „Водоча“

Површина на ХМС „Водоча“	Концесионери Ха	Приватен сектор	Вкупно ха
<i>Вкупна површина во границите на системот</i>	700	2.860	3.560
<i>Површина ангажирана за други намени</i>	80	620	700
<i>Нето површина за наводнување</i>	620	2.240	2.860
<i>Вкупно активна површина која може да се наводнува</i>	530	1.870	2.400
<i>Потребни количини(75%)Вода за просечно сушина година</i>			9.000.000 м³
<i>Просечна норма за заливање</i>			5.000 м³

Б. Објекти на сисемот: ХМС „ Водоча“

1. Камено земјена брана со распаднат шкрилец, со вграден материјал **320.000 м³**
 - висина **44 м**
 - должина..... **185 м**
 - ширина на водно огледало..... **1.94 км²**
 - запремина бруто: **26,7 x 10⁶ м³**
 - нето:..... **25,7 x 10⁶ м³**
2. Главни канали:
 - тунел „Тилци“ **1,4 км**
 - армиран бетон АЦ – цеви..... **10,1 км**
 - главен канал Владевци- Добрејци отворен **9,45 км**
 - алиментациони канали **11,3 км** со **4 тунели** вк.должина **2,06 км**
3. Секундарна мрежа
 - Водоча – АЦ – цевки од **ф 600 – ф 125**, со вкупна должина **52,8 км** и **560 хидранти**
 - **18 одводни канали со вкупна должина 39,2 км**

II Подсистем „Владевци – Добрејци“ како дел од ХМС „Водоча“

-Главен канал со тиролски зафат $3,2 \text{ м}^3$ долг 9,45 км од монолит бетон опфаќа површина од 1.134,1 ха од која прва подзона 303,1 ха со 12 канали и втора подзона со 831 ха со 15 канали отворен тип кој по 2002 год.целосно е уништен и не функционира.

3. Мал Хидросистем „Новоселка“

Табела 3.

А. Обем и структура на површините опфатени со МС „Новоселка“¹³

Површина на МС „Новоселка“	Концесионери ха	Приватен сектор	Вкупно ха
Вкупна површина во границите на системот	41	123	164
Површина ангажирана за други намени	-	-	-
Нето површина за наводнување	35	65	100
Вкупно активна површина која може да се наводнува	35	65	100
Потребни количини(75%)Вода за просечно сушина година			375.000.м ³
Просечна норма за заливање			5.000м ³

Б. Објекти на Мал Хидросистем „Новоселка“

1. Камено земјена со глинено јадро

Висина : **24,10 м**; должина на круна на браната..... **126 м**

Ширина на водено огледало..... **5,4 ха**

Акумулационен простор:

а) бруто..... **402.200 м³**

б) нето..... **381.600 м³**

2. Главни канали – АЦ – цевки **ф 400**

- лев доведен **1.62 км**

- десен доведен **1.21 км**

3. Секундарна мрежа со АЦ – цевки со вкупна должина од..... **3,7 км**

4. Мал хидро систем „Иловица“

Табела4.

А. Обем и структура на површините опфатени со МС „Иловица“¹⁴

Површина на ХМС „Турија“	Концесионери ха	Приватен сектор	Вкупно ха
Вкупна површина во границите на системот	-	90	90
Површина ангажирана за други намени	-	30	60
Нето површина за наводнување	-	60	60
Вкупно активна површина која може да се наводнува	-	60	60
Потребни количини(75%)Вода за просечно сушна година			225.000м ³
Просечна норма за заливање			5.000м ³

Б. Објекти на Малхидросистем „Иловица“

1. Камено земјена брана со глинено јадро со вкупно вграден материјал **131.100 м³**
 - висина **27,8 м**
 - должина..... **274 м**
 - запремина бруто: **417.000 м³**
 - нето:..... **402.000 м³**
2. Главен канал **1,3 км**
3. Доводни канали од **бр.1 до бр.8** **3,4 км**

V Мал хидросистем „Маркова река“

А. Каналската мрежа не е изградена за наводнување на 300 ха земјоделско земјиште

Б. Објекти на МС „Маркова река“

1. Камено земјена брана со глинено јадро со вкупно вграден материјал..... **64.628 м³**
 - висина..... **25,5 м**
 - должина..... **84,95 м**
 - запремина:..... **614.000 м³**
2. Главен доведен цевковод од ак. „Маркова Река“ до разделна шахта за наводнување и водоснабдување во должина од **3.602 м** од РЕ цевки **ф 500 мм** и проток од **195 л/сек.**
3. Мрежата за наводнување и водоснабдување треба да се гради во наредниот период, за да може и овој систем да биде во функција.

Почва

Речиси целата површина на Струмичкото поле е педолошки испитано. Застапени се повеќето познати типови. Најзастепени се поквалитетни почви, како што се: алувијалните, смолниците, гајњачите и карбонатите со над **80%** од вкупно испитаната територија. Од овие површини **26165 ха** се погодни за наводнување, а се покриени со алувијални и делувијални наноси.

Скалестите почви најраспространети се во планинскиот дел, односно во периферните делови на котлината. Во низискиот и централниот дел на котлината најповеќе ги има алувијалните почви. Тие зафаќаат околу **11520 ха** и како најплодни преставуваат еден од основните фактори за развој на земјоделското производство.

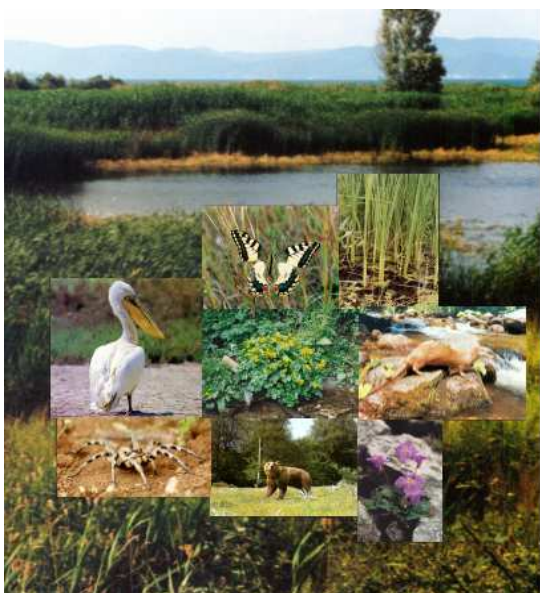
Во реонот на с.Градашорци распространети се алувијалните(бескарбонатни и карбонатни) почви. Во локалитетите на интензивно градинарско производство како што се Робово, Дабиље, Босилово, Борисово, Добрејци, Просениково, Муртино, Куклиш, Градско Балдовци и други, главно се застапени алувијалните почви и помал процент делувијалните со над **99 %** фракција ситнозем и според содржината на глина средно до тешки плести. Имаат добра водопрпусливост, воздушен и топлотен режим и висок капацитет на апсорбција. Во локалитетите Банско, Баница и Колешино повеќе се застапени делувијалните почви кои се добро култивирани и погодни за одгледување на земјоделски култури. Во нив најголемо учество имаат површините од II и III класа со вкупно од **24400 ха** или над **93 %**, додека помалку од **7%** му припаѓаат на површините од IV и VI класа.

Атарите на Куклиш, Муртино, Босилово и Ново Село се со глинесто-песокливи почви, а во Струмица и Василево воглавно преовладуваат алувијални и алувијално-бескарбонатни почви.

Ваквата почвена и бонитетна карактеристика на Струмичкото поле го определува и начинот на користењето на земјиштето од страна на земјоделските субјекти. Од вкупната земјоделска површина, околу **87%** припаѓаат на обработливите површини, каде доминираат ораниците и бавчите.¹

1. Студија за економски развој на Струмички регион-Струмица 2001год.

Растителен и животински свет

Богатството и хетерогеноста на видовите на екосистемите, се основни обележја на биолошката разновидност во **Струмичкиот регион**. Ваквата состојба е резултат на специфичната географска положба, климатските, педолошките, геоморфолошките и другите карактеристики, како и на промените што се случувале во изминатите геолошки периоди на оваа територија. Струмичкиот регион се карактеризира со рецентна флора, фунгија и фауна, за што се потврда многубројните реликтни видови и екосистеми, вклучувајќи ги големиот број регистрирани заедници во нив. Тоа богатство се одликува со огромна бројка таксони од фунгија, флора и фауна, од кои голем број се ендеми.

Шумските екосистеми се простираат по територијата на Планините Беласица и Огражден, каде воглавно доминираат Листопадните шуми претежно со: даб, црн и

бел габер, костен и бука. Зимзелените шуми се поретки и се наоѓаат претежно на повисоките делови од планините каде доминираат: бор, ела и смрча. Мешаните шуми се наоѓаат на помали површини и поретко можат да се сретнат.

Фауната е комплексна, автохтона до реликтно ендемична. Присутни се: мечка, волк, лисица, срна, елен, дивокоза, дива свиња, куна, дива мачка, невестулка и др. Од птиците застапени се орел, сокол, јастреб, тетрешка и многу други видови.

Особено значајно е присуството на повеќе видови фунги меѓу кои вргањ, лисичарка, смрчка и др.

Тревестите екосистеми се јавуваат во низинскиот појас, опфаќајќи поголем број ливадски, халофитни и степолики заедници. Во нив од фаунистички аспект присутни се степски гуштер, песочна боа, поскок, балкански смок, зајак, полска еребица, потполошка, фазан, како и присуство на разни видови инсекти.

Водните екосистеми се од клучно значење за Струмичкиот регион. Постојат повеќето вештачки езера, развиената сливна мрежа, особено сливот на Реката Струмица, помалите околни рекички, бари и мочуришта, најзначајно од нив Моноспитовското блато, резултираат со повеќе видови екосистеми.

Водните екосистеми се од клучно значење за Струмичкиот регион. Постојат повеќето вештачки езера, развиената сливна мрежа, особено сливот на Реката Струмица, помалите околни рекички, бари и мочуришта, најзначајно од нив Моноспитовското блато, резултираат со повеќе видови екосистеми. Нив ги карактеризираат добро развиена биофлора и алгална флора, со развиена блатна вегетација на големи површини во минатото. Денес главно се среќаваат во фрагментарна состојба, по крајбрежјата како остатоци од некогашното езеро, поточно сегашното Моноспитовско блато.

Промените што Моноспитовското блато ги претрпе со мелиоративните зафати, со кои големи површини се претворени во обработливи површини, секако имаат огромно влијание на блатните заедници и сегашните станишта. Сепак флората и фауната сеуште е богата. Располага со многу видови водени растенија трски, разновидна блатна вегетација, како и разновиден алгален диверзитет, значаен за опстанокот на многубројните видови риби, меѓу кои и ретката штука. Огромен е бројот на преселните видови птици кои овде времено се задржуваат, како и постојаните меѓу кои познатата чапја лажичарка, патки, лебеди и лиски.

Во езерските водни екосистеми во Струмичкиот регион, се среќаваат повеќе видови риби меѓу кои крапот, црвенперката, караш, а водната акумулација Турија е порибена и со пастрмка. Неа ја има и во Реката Лебница, длабоко во Планината Огражден.

Во речните екосистеми, присутни се мрена, бојник, клен, како и други видови риби и голем број водоземци.

Но сепак речните корита како главни реципиенти на отпадните води, особено оние што се вливаат во Моноспитовскиот канал, имаат огромно негативно влијание врз постоечките екосистеми, кои секако се под голем антропоген притисок, со што се доведува до редукција на популацијата на различните видови риби и останатата флора, фунгија и фауна.¹

¹ Стратегија за заштита на биодиверзитет на Република Македонија-2004 год.

1.3 Структура на земјиште

Струмичкиот регион располага со обработливо и необработливо земјиште. Структурата, нејзината припадност како и процентуалната застапеност по општини е прикажана во табелите

Табела 1.

Индивидуален сектор - обработливи и необработливи површини¹.

Општини	Обработливи површини				Необработливи површини					Вкупно
	Ораници и бавчи	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Рибници	Трстенници	Шуми	Неплодно	
Струмица	7086	101	130	266	353	/	93	1946	1548	11523
Ново Село	5106	155	67	435	2204	2	8	7463	475	15915
Василево	5038	45	195	27	300	/	/	819	198	6622
Босилово	5831	15	112	290	90	/	15	13	178	6544
Вкупно:	23061	316	504	1018	2947	2	116	10241	2399	40604

Табела 2.

Државен сектор – Обработливи и необработливи површини².

Површини	Струмички Регион – ха
Обработливи површини	4745
Ораници и бавчи	3805
Овоштарници	46
Лозја	869
Ливади	25
Необработливи површини	71345
Пасишта	15.000
Шуми	47.200
Неплодно	9.145
Вкупно	76090

Процентуалната застапеност на земјиштето во Струмичкиот регион³.

Табела 3.

Структура на земјиштето	Површини во ха	Процентуална застапеност %
Обработливи површини	29644	25,40
Ораници и бавчи	26866	23,02
Овоштарници	362	0,31
Лозја	1373	1,18
Ливади	1043	0,89

<i>Необработливи површини</i>	87050	74,60
<i>Шуми</i>	57441	49.22
<i>Пасишта</i>	17947	15.37
<i>Рибници</i>	2	0.02
<i>Трстеници</i>	116	0.10
<i>Неплодно</i>	11544	9.89
Вкупно:	116694	100

*Процентуална застапеност на сопственоста на земјиштето во Струмичкиот регион*⁴
Табела 4.

Структура на земјиштето	Државна сопственост во %	Приватна сопственост во %
<i>Обработливи површини</i>	15,97	84,03
<i>Необработливи површини</i>	81,96	18,04

1.2.3.4. Државен завод за статистика-Регионално одделение Струмица

2. ДЕМОГРАФСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

2.1 Население

Според статистичките податоци добиени од Државниот завод за статистика-регионално одделение Струмица, а врз основа на пописот на населението во Република Македонија од **2002 година**, на територија на Струмичкиот регион живеат вкупно **92625 жители** разместени во **74 населени места**.

Вкупниот број на население во Струмичкиот регион, во четирите општини, според возраст, пол, националност, стручна подготовка, населени места по општини, домаќинствата и становите е прикажано во следните табели:

Табела 1.

Старосната структура на населението : ¹

Возраст	Вкупно регион	Струмица	Ново Село	Василево	Босилово
<i>од 0-19 години</i>	26221	15256	2992	3880	4093
<i>од 20-60 години</i>	52616	31711	6320	6757	7828
<i>над 60 години</i>	13788	7709	2255	1485	2339
ВКУПНО	92625	54676	11567	12122	14260

Што се однесува до старосната структура на населението во четирите општини во Струмичкиот регион, како што се гледа и од табелата, најбројни се жителите на возраст од **20 – 60 години** со вкупно **52616 жители** или **56,81%** од вкупното население во регионот, потоа следуваат жителите на возраст од **0 – 19 години** со вкупно **26221 жители** или **28,31%** од вкупното население во регионот, а накрај се жителите на возраст од над **60 години** со вкупно **13788 жители** или **14,88%** од вкупното население во регионот.

Анализата на старосната структура по општини е следната:

- Во општина Струмица на возраст од **0 – 19 години** има **15256 жители**, од **20 – 60 години** има **31711 жители** и над **60 години** има **7709 жители**.
- Во општина Ново Село на возраст од **0 – 19 години** има **2992 жители**, од **20 – 60 години** има **6320 жители** и над **60 години** има **2255 жители**.
- Во општина Василево на возраст од **0 – 19 години** има **3880 жители**, од **20 – 60 години** има **6757 жители** и над **60 години** има **1485 жители**.
- Во општина Босилово на возраст од **0 – 19 години** има **4093 жители**, од **20 – 60 години** има **7828 жители** и над **60 години** има **2339 жители**.

На територијата на Струмичкиот регион, според пописот на населението од **2002** година, вкупно има **92625 жители** или **4,58%** од вкупното население во Р. Македонија, од нив на територија на Струмичката општина живеат **54676 жители**, на територијата на Општина Ново Село живеат **11567 жители**, во Општина Босилово **14260 жители** и во Општина Василево **12122 жители**. Бројот на населението по населени места и по пол се прикажани во табелите:

Табела 5.

Број на население по населени места во општина Струмица:²

Ред. број	Населено место	Мажи	Жени	Вкупно
1.	<i>Струмица</i>	17402	17909	35311
2.	<i>Баница</i>	568	569	1137
3.	<i>Банско</i>	988	1004	1992
4.	<i>Белотино</i>	12	17	29
5.	<i>Вељуса</i>	806	746	1552
6.	<i>Водоча</i>	180	138	318
7.	<i>Габрово</i>	205	194	399
8.	<i>Градско Балдовци</i>	371	384	755
9.	<i>Дабиле</i>	1000	946	1946
10.	<i>Добрејци</i>	917	847	1746
11.	<i>Дорломбос</i>	61	56	117
12.	<i>Злешево</i>	/	/	/
13.	<i>Костурино</i>	656	624	1280
14.	<i>Куклиш</i>	1330	1202	2532
15.	<i>Мемешли</i>	23	21	44
16.	<i>Муртино</i>	1117	1092	2209
17.	<i>Орманли</i>	17	17	314
18.	<i>Попчево</i>	185	158	343
19.	<i>Просениково</i>	782	768	1550
20.	<i>Раборци</i>	55	50	105
21.	<i>Рич</i>	205	177	382
22.	<i>Сачево</i>	280	260	540
23.	<i>Свидовица</i>	173	152	325
24.	<i>Триводи</i>	7	5	12
25.	<i>Чепели</i>	/	/	/
ВКУПНО ОПШТИНА СТРУМИЦА:		27340	27336	54676

Според добиените податоци од Државниот завод за статистика на Република Македонија, според пописот од 2002 година, разместеноста на населението по населени места по пол прикажано е во:

Табела 6.

Број на население по населени места во општина Ново Село:³

Ред. број	Населено место	Маж	Жени	Вкупно
1.	Бадилен	3	/	3
2.	Бајково	1	1	2
3.	Барбареве	30	32	62
4.	Борисово	221	188	409
5.	Дражево	253	209	462
6.	Зубово	352	296	648
7.	Колешино	424	421	845
8.	Мокриево	605	606	1211
9.	Мокрино	383	365	748
10.	Ново Коњарево	478	456	934
11.	Ново Село	1416	1340	2756
12.	Самоилово	179	169	348
13.	Смоларе	338	321	659
14.	Старо Коњарево	308	303	611
15.	Стиник	36	22	58
16.	Сушица	952	859	1811
ВКУПНО ОПШТИНА НОВО СЕЛО:		5979	5588	11567

Разместеноста на населението по населени места по пол, според податоците добиени од Државниот завод за статистика – Регионално одделение Струмица, според пописот од 2002 година во Општините Василево и Босилово, дадени се во

Табела 4.

Број на население по населени места во општина Василево:⁴

Ред. број	Населено место	Маж	Жени	Вкупно
1.	Ангелци	484	429	913
2.	Варварица	1	1	2
3.	Василево	1128	1046	2174
4.	Висока Мала	276	221	497
5.	Владевци	359	325	684
6.	Градошорци	888	856	1744

7.	<i>Доброшинци</i>	493	443	936
8.	<i>Дукатино</i>	240	210	450
9.	<i>Едрениково</i>	126	99	225
10.	<i>Кукушлија</i>	-	-	-
11.	<i>Нивичино</i>	-	-	-
12.	<i>Нова Маала</i>	431	392	823
13.	<i>Пиперево</i>	718	683	1401
14.	<i>Радичево</i>	310	280	590
15.	<i>Седларци</i>	178	165	343
16.	<i>Сушево</i>	374	349	723
17.	<i>Требичино</i>	12	7	19
18.	<i>Чанаклија</i>	321	277	598
ВКУПНО ОПШТИНА ВАСИЛЕВО:		6339	5783	12122

Во Струмичкиот регион вкупно има **73 населени места** и градот Струмица. Да споменеме дека **4** од населените места се иселени. Од вкупниот број на населени места, под **100 жители** има **10** населени места, од **100 - 600 жители** има **21** населени места, од **600 - 1200 жители** има **22** населени места, од **1200 - 1800 жители** има **8** населени места, од **1800 - 2400 жители** има **6** населени места, од **2400 - 3000 жители** има **2** населени места и над **3000 жители** единствено е градот Струмица.

Табела 5.

Број на население по населени места во општина Босилово:5

Ред. број	Населено место	Мажи	Жени	Вкупно
1.	<i>Босилово</i>	846	852	1698
2.	<i>Бориево</i>	473	453	926
3.	<i>Гечерлија</i>	191	182	373
4.	<i>Дрвош</i>	377	322	699
5.	<i>Еднокуќево</i>	351	327	678
6.	<i>Иловица</i>	968	939	1907
7.	<i>Петралинци</i>	330	275	605
8.	<i>Радово</i>	440	411	851
9.	<i>Робово</i>	287	289	576
10.	<i>Сарај</i>	493	444	937
11.	<i>Секирник</i>	611	583	1194
12.	<i>Старо Балдовци</i>	140	129	269
13.	<i>Турново</i>	487	454	941
14.	<i>Хамзали</i>	9	13	22
15.	<i>Моноспитово</i>	914	893	1803
16.	<i>Штука</i>	426	355	781
ВКУПНО ОПШТИНА БОСИЛОВО:		7343	6921	14260

Табела 6.
Полова структура :⁶

Пол	Вкупно регион	Струмица	Ново Село	Василево	Босилово
<i>жени :</i>	45626	27336	5588	5783	6919
<i>мажи :</i>	46999	27340	5979	6339	7341
ВКУПНО	92625	54676	11567	12122	14260

Според прикажаните податоци во табелите 2.3.4.5.6.,половата структура на населението во Струмичкиот регион покажува дека, од вкупно **92625 жители** малку е поброен машкиот пол со вкупно **46999 жители** или **50,74%** додека пак женскиот пол е застапен со вкупно **45626 жителки** или **49,26%** од вкупното население во регионот.

Број на домаќинства во Струмичкиот регион⁷

Струмица	Ново Село	Босилово	Василево	Вкупно
15.896	3.244	3.404	3.306	25.850

Број на домаќинства во Струмица⁸

Ред. број	Населено место	Домаќинства
1.	<i>Струмица</i>	10551
2.	<i>Баница</i>	272
3.	<i>Банско</i>	465
4.	<i>Белотино</i>	11
5.	<i>Вељуса</i>	453
6.	<i>Водоча</i>	87
7.	<i>Габрово</i>	113
8.	<i>Градско Балдовци</i>	239
9.	<i>Дабиле</i>	531
10.	<i>Добрејци</i>	460
11.	<i>Дорломбос</i>	26
12.	<i>Злешево</i>	/
13.	<i>Костурино</i>	358
14.	<i>Куклиш</i>	696
15.	<i>Мемешли</i>	9
16.	<i>Муртино</i>	763
17.	<i>Орманли</i>	7
18.	<i>Попчево</i>	97
19.	<i>Просениково</i>	348
20.	<i>Раборци</i>	31
21.	<i>Рич</i>	103
22.	<i>Сачево</i>	171
23.	<i>Свидовица</i>	101
24.	<i>Триводи</i>	4
25.	<i>Чепели</i>	/
ВКУПНО ОПШТИНА СТРУМИЦА:		15.896

Број на домаќинства во Ново Село⁹

Ред. број	Населено место	Домаќинства
1.	<i>Бадилен</i>	2
2.	<i>Бајково</i>	1
3.	<i>Барбареве</i>	12
4.	<i>Борисово</i>	113
5.	<i>Габрово</i>	113
6.	<i>Дражево</i>	137
7.	<i>Зубово</i>	182
8.	<i>Колешино</i>	249
9.	<i>Мокриево</i>	317
10.	<i>Мокрино</i>	203
11.	<i>Ново Коњарево</i>	233
12.	<i>Ново Село</i>	754
13.	<i>Самоилово</i>	79
14.	<i>Смолари</i>	208
15.	<i>Старо Коњарево</i>	191
16.	<i>Стиник</i>	16
17.	<i>Сушица</i>	434
ВКУПНО ОПШТИНА НОВО СЕЛО		3244

Број на домаќинства во Босилово¹⁰

Ред. број	Населено место	Домаќинства
1.	<i>Бориево</i>	207
2.	<i>Босилово</i>	441
3.	<i>Гечерлија</i>	94
4.	<i>Дрвош</i>	149
5.	<i>Еднокуево</i>	133
6.	<i>Иловица</i>	448
7.	<i>Моноспитово</i>	447
8.	<i>Петралинци</i>	149
9.	<i>Радово</i>	205
10.	<i>Робово</i>	129
11.	<i>Сарај</i>	222
12.	<i>Секирник</i>	295
13.	<i>Старо Балдовци</i>	54
14.	<i>Турново</i>	234
15.	<i>Хамзали</i>	6
16.	<i>Штука</i>	191
ВКУПНО ОПШТИНА БОСИЛОВО		3404

Број на домаќинства во Василево¹¹

Ред. број	Населено место	Број на домаќинства
1.	Ангелци	273
2.	Варварица	1
3.	Василево	599
4.	Висока Мала	133
5.	Владеви	181
6.	Градошорци	454
7.	Доброшинци	263
8.	Дукатино	130
9.	Едрениково	71
10.	Кукушлија	-
11.	Нивичино	-
12.	Нова Маала	228
13.	Пиперево	344
14.	Радичево	172
15.	Седларци	82
16.	Сушево	207
17.	Требичино	9
18.	Чанаклија	159
ВКУПНО ОПШТИНА ВАСИЛЕВО		3306

Според етничката структура, населението во Струмичкиот регион е составено од мнозинство Македонци или **85374 жители** од вкупното население во регионот (**92,173%**), потоа Турци со **6344 жители** од вкупното население во регионот (**6,849%**) додека пак со мала застапеност се: Срби, Роми и други припадници на етничките заедници. Подетален опис на етничката состојба има во следната табела:

Табела 7.

Етничка структура¹²

Националност	Вкупен процент	Вкупно регион	Струмица	Ново Село	Василево	Босилово
Македонци	92,173%	85374	50258	11509	9958	13649
Турци	6,849%	6344	3754	/	2095	495
Роми	0,193%	179	147	3	5	24
Власи	0,004%	4	3	/	1	/
Срби	0,239%	222	185	25	4	8
Албанци	0,003%	3	3	/	/	/
Бошњаџи	0,009%	9	6	2	1	/
други	0,530%	490	320	28	58	84
ВКУПНО	100%	92625	54676	11567	12122	14260

Според степенот на образование на населението, според пописот во **2002 година**, во Струмичкиот регион најзастапени се жителите со средно образование или **22978 жители (31,74%)**, со основно образование има **22132 жители (30,57%)**, со непотполно основно образование има **18391 жители (25,40%)**, без школска подготовка има **3666 жители (5,06%)**, со високо образование има **3188 жители (4,40%)** и со више образование има **2047 жители (2,83%)**.

Подетално за структурата по образование на населението е прикажано во следната табела:

Табела 8.

Структура по образование :¹

Вид на образование	Вкупно регион	Струмица	Ново Село	Василево	Босилово
<i>Високо образование</i>	3147+33мр.+ 8др.	2828+31мр. +8др	149+2мр.	53	117
<i>Више образование</i>	2047	1617	177	93	160
<i>Средно образование</i>	22978	17007	2163	1.675	2133
<i>Основно образование</i>	22132	11858	3206	3.319	3749
<i>Непотполно основно образование</i>	18391	8569	3218	3.424	3180
<i>Без школска подготовка</i>	3666	1997	479	713	477
ВКУПНО	72402	43915	9394	9277	9816

СТРУКТУРА НА НЕВРАБОТЕНОСТ ВО СТРУМИЧКИ РЕГИОН

Според податоците прикажани во табелите, се забележуваат следните показатели во однос на структурата на вработеност и невработеност во Струмичкиот регион.

Табела 9.

Вработување во Струмички регион

Статус	Вкупно
<i>Невработени</i>	21587
<i>Вработени</i>	14350 осигуреници

Број на вработени на Струмички регион од 2002-2006 година

2002 година	13.575
2003 година	13.730
2004 година	13.797
2005 година	14.323
2006 година до Март	14.350

Табела 10.

Структура на невработеност во Струмички регион според националната припадност во општина на живеење

Општина	Македонци	Албанци	Турци	Роми	Срби	Власи	Други
Струмица	10.358	2	1.877	6	14	0	44
Ново Село	2.459	0	1	0	2	0	6
Василево	2.453	0	887	0	2	0	6
Босилово	3.212	0	251	0	0	0	7
Вкупно	18.482	2	3.016	6	18	0	63

Табела 11.

Структура на невработеност во Струмички регион според стручно образование во општина на живеење

Општина	НКВ	ПКВ и НСО	КВ	ВКВ	ССО	ВШО	ВСО
Струмица	6.762	416	1.949	0	2.483	240	451
Ново Село	1.500	67	362	0	487	18	34
Василево	2.519	84	302	0	410	18	13
Босилово	2.231	88	472	0	600	47	34
Вкупно	13.012	655	3.085	0	3.980	323	532

Од податоците прикажани во табела 12, видливо е дека најмногу невработени има во општина Струмица.

Табела 12.

Структура на невработени по возраст во Струмички регион, по општини

Општина		30-39	40-49	50-59	над 60	Вкупно
Струмица		2.529	2.480	1.522	312	6.843
Ново Село		830	516	171	22	1.539
Василево		1.037	647	245	56	1.985
Босилово		1.115	684	248	43	2.090
Стр.регион		5.511	4327	2186	433	12.457

Според сите прикажани податоци во однос на невработеност во регионот стапката на невработеност според статистичките податоци од пописот во 2002 година е следната:

Стапка на невработеност

Стапка на невработеност	Струмица	Ново Село	Босилово	Василево
	40,52	43,33	31,42	47,39

Според сублимираните податоци од Центарот за социјални работи, во Струмичкиот регион евидентирани се

1. Бројот на социјални случаи-корисници на социјална парична помош : 8963 лица

Корисници на социјална парична помош по општини

Општини	Вкупно	Струмица	Ново Село	Босилово	Василево
Носители на правото	2478	1553	115	224	586
Членови на домаќинство	6485	3990	247	595	1653
Вкупно	8963	5543	362	819	2239

2.Број на социјални случаи-лица корисници на еднократна парична помош:	728 лица
3.Корисници на социјална заштита:	145 лица
◦Малолетни	243 лица
◦Полнолетни	1207 лица
4.Корисници на детски додаток:	2491 лица
◦Деца	1557 лица
◦Семејства	934 лица
5.Корисници на посебен додаток:	408 лица
◦Деца	205 лица
◦Семејства	203 лица
6.Корисници на додаток за опремување новороденче.....	426 лица

3. ИНФРАСТРУКТУРА

3.1 Патишта и улици

Поволната географска положба, воедно и добрата пристапност на Струмичкиот регион од сите страни, му даваат на регионот особена важност во Република Македонија. Низ него поминува најважниот магистрален пат М6, кој Регионот го поврзува со останатиот дел од Републиката, како и со Република Бугарија и Република Грција. Повеќето регионални и локални патишта што ја шараат територијата на регионот, поврзувајќи ги сите населени места во него, истиот го прават несомнено важен земјоделско индустриски центар во Државата.

Вкупната должина на асфалтираните и тампонираните улици и патишта во Општина Струмица прикажани се во табелите:

Табела 1.

Асфалтирани улици :

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	87000
површина	м ²	583000

Тампонирани улици :

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	3000
површина	м ²	18000

Патишта:

Категорија	Единична мерка	Вкупно
Регионални патишта	м ¹	65300
Магистрални патишта	м ¹	10000
Локални патишта	м ¹	112500

Локални асфалтирани патишта

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	18000
површина	м ²	81000

Тампонирани:

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	9500
површина	м ²	42750

Пробиени

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	66500
површина	м ²	299250

Инфраструктурна опременост на градот Струмица и населените места:

Ред. број	Населено место	Водовод ДА/НЕ	Канализација ДА/НЕ	Електрификација ДА/НЕ
1.	Струмица	ДА	ДА	ДА
2.	Баница	НЕ	НЕ	ДА
3.	Банско турист.комплекс населба	ДА НЕ	НЕ НЕ	ДА ДА
4.	Белотино	НЕ	НЕ	ДА
5.	Вељуса	ДА	НЕ	ДА
6.	Водоча	НЕ	НЕ	ДА
7.	Габрово	НЕ	НЕ	ДА
8.	Градско Балдовци	НЕ	НЕ	ДА
9.	Дабиле	НЕ	НЕ	ДА
10.	Добрејци	НЕ	НЕ	ДА
11.	Дорломбос	НЕ	НЕ	ДА
12.	Злешево	НЕ	НЕ	ДА
13.	Костурино	ДА	НЕ	ДА
14.	Куклиш	ДА	НЕ	ДА
15.	Мемешли	НЕ	НЕ	ДА
16.	Муртино	ДА	НЕ	ДА
17.	Орманли	НЕ	НЕ	ДА
18.	Попчево	НЕ	НЕ	ДА
19.	Просениково	НЕ	НЕ	ДА
20.	Раборци	ДА	НЕ	ДА
21.	Рич	НЕ	НЕ	ДА
22.	Сачево	ДА	НЕ	ДА
23.	Свидовица	ДА	НЕ	ДА
24.	Триводи	НЕ	НЕ	ДА
25.	Чепели	НЕ	НЕ	ДА

Регионални патишта: На територијата на Општина Ново Село поминува регионалниот патен правец **Р-605** кој поминува низ населените места Колешино, Борисово, Мокриево, Мокрино, Смоларе, Дражево и Старо Коњарево во вкупна должина од **12,75 км**. Станува збор за патниот правец Струмица – Старо Коњарево.

Магистрални патишта: Во средишниот дел на општина Ново Село поминува магистралниот патен правец **М-6** кој ја поврзува Р. Македонија со Р. Бугарија и на нашата територија е во вкупна должина од **16,50км**. Овој пат е главна сообраќајна линија во нашата општина.

Локални патишта: Локалните патишта во нашата општина се најбројни и ги поврзуваат сите населени места со општинскиот центар Ново Село. Нивната вкупна должина изнесува **115,10км**.

Вкупната должина на асфалтираните и тампонирните улици и патишта во Општина Ново Село прикажани се во табелите:

Табела 2.

Асфалтирани улици

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	6735
површина	м ²	26970

Тампонирани улици:

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	17714
површина	м ²	53142

Пробиени улици(земјани):

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	18630
површина	м ²	93150

Улици со бекатон плочки:

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	150
површина	м ²	250

Улици со гранитни коцки:

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	325
површина	м ²	1625

Патишта :

Категорија	Единична мерка	Вкупно
Регионални патишта	м ¹	12750
Магистрални патишта	м ¹	16500
Локални патишта	м ¹	115100

Локални асфалтирани патишта:

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	15290
површина	м ²	76450

Тампонирани:

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	8125
површина	м ²	40625

Пробиени :

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	5200
површина	м ²	26000

Инфраструктурна опременост на селата во општина Ново Село

Ред. број	Населено место	Водовод ДА/НЕ	Канализација ДА/НЕ	Електрификација ДА/НЕ
1.	Ново Село	Да	Не	Да
2.	Сушица	Да	Не	Да
3.	Мокриево	Да	Не	Да
4.	Ново Коњарево	Да	Не	Да
5.	Колешино	Да	Не	Да
6.	Мокрино	Да	Не	Да
7.	Смоларе	Да	Не	Да
8.	Зубово	Не	Не	Да
9.	Старо Коњарево	Да	Не	Да
10.	Дражево	Да	Не	Да
11.	Борисово	Да	Не	Да
12.	Самоилово	Да	Не	Да
13.	Барбаревево	Не	Не	Да
14.	Стиник	Не	Не	Да
15.	Бадилен	Не	Не	Да
16.	Бајково	Не	Не	Да

Од магистралните патишта низ територијата на Општина Василево поминува Магистралниот пат М-6 Штип-Радовиш-Струмица-граница со Република Грција. Овој патен правец поминува во должина од **14 км**. Во оваа категорија е и кракот **К1-М-6** до центарот на населбата Василево.

Од регионалните патни правци низ територијата на Општина Василево поминуваат следните:

Р-610 – Струмица – Василево –Градошорци – граница со Општина Струмица(кон населба Вељуса)со должина од **4,5 км**.

Р-607 - Врска со магистралниот пат М-6 – граница со Општина Подареш со должина околу **0,600 км**.

Вкупната должина на локалните патишта во општина Василево изнесува **157,900 км** од кои асфалтирани **21 км**, земјани **90 км** и непробиени патишта **40,760 км**. Локалните патишта овозможуваат лесна комуникација помеѓу сите населени места.

Со асфалтен пат поврзани се скоро сите населени места со исклучок на Чанаклија, Седларци, Висока Маала и Едрениково со вкупна должина околу **10 км**. Досега асфалтирани се улици со должина од **3,5 км** и повеќе локални патишта со должина од **21 км**.

Вкупната должина на асфалтираните и тампонирните улици и патишта во Општина Василево прикажани се во табелите:

Табела 3.

Асфалтирани улици :

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	3500
површина	м ²	12250

Тампонирани улици:

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	15000
површина	м ²	52500

Пробиени улици(земјани) :

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	10000
површина	м ²	35000

Улицы со бехатон плочки:

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	/
површина	м ²	/

Улицы со гранитни коцки :

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	/
површина	м ²	/

Патишта:

Категорија	Единична мерка	Вкупно
Регионални патишта	м ¹	5100
Магистрални патишта	м ¹	14000
Локални патишта	м ¹	157900

Локални асфалтирани патишта:

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	21000
површина	м ²	94500

Тампонирани:

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	9000
површина	м ²	40500

Пробиени :

Мерка	Единична мерка	Вкупно
должина	м ¹	90000
површина	м ²	360000

Инфраструктурна опременост на населените места во Општина Василево :

Ред. Број	Населено место	Водовод ДА/НЕ	Канализација ДА/НЕ	Електрификација ДА/НЕ
1.	Ангелци	Во фаза на реализација	НЕ	ДА
2..	Василево	Во фаза на реализација	НЕ	ДА
3.	Висока Маала	ДА	НЕ	ДА
4.	Владевици	ДА	НЕ	ДА
5.	Градошорци	Во фаза на реализација	НЕ	ДА
6.	Доброшинци	Во фаза на реализација	НЕ	ДА
7.	Дукатино	ДА	НЕ	ДА
8.	Едрениково	ДА	НЕ	ДА
9.	Нова Маала	Во фаза на реализација	НЕ	ДА
10.	Пиперево	ДА	НЕ	ДА
11.	Радичево	ДА	НЕ	ДА
12.	Седларци	ДА	НЕ	ДА
13.	Сушево	ДА	ДА	ДА
14.	Требичино	ДА	НЕ	ДА
15.	Чанаклија	ДА	НЕ	ДА

Пристапноста на Општина Босилово како и на останатите општини од регионот е сосема задоволителна. Со горе спомнатите магистрални, регионални и повеќето локални патишта таа завзема важно место во регионот, оставајќи белег на целокупното живеење во регионот и пошироко. Патиштата и инфраструктурната опременост на општината и населените места што ја сочинуваат дадени се во

Табела 4.

Патишта :

Категорија	Единична мерка	Вкупно
Регионални патишта	м ¹	14000
Магистрални патишта	м ¹	10000
Локални патишта	м ¹	103000

Инфраструктурна опременост на населените места во Општина Босилово:

Ред. Број	Населено место	Водовод ДА/НЕ	Канализација ДА/НЕ	Електрификација ДА/НЕ
1.	Босилово	ДА	НЕ	ДА
2.	Бориево	ДА	НЕ	ДА
3.	Радово	ДА	НЕ	ДА
4.	Секирник	ДА	НЕ	ДА
5.	Турново	ДА	НЕ	ДА
6.	Иловица	ДА	НЕ	ДА
7.	Штиука	ДА	НЕ	ДА
8.	Моношишово	ДА	НЕ	ДА
9.	Дрвош	ДА	НЕ	ДА
10.	Робово	НЕ	НЕ	ДА

3.2 Водоснабдување и канализација

Струмичкиот регион располага со релативно добра водоводна и канализациона мрежа, со што се вбројува во добротоечките региони во Република Македонија.

ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА: Општина Струмица – ЈПКД Комуналец

Водовод:

Состојбата на постојаната водоводна мрежа е релативно задоволителна. Во тек е имплементацијата на МЕАП програмата од кои средства ќе се обезбеди водовод до населените места како и промена на застарената водоводна мрежа во градот. За потребите на градот Струмица, изграден е водоснабдителен систем кој користи површинска вода од акумулацијата Турија. Водоводната мрежа во градот Струмица се состои од 2 висински зони (ниска и висока). Ниската зона покрива 90% од урбаната површина, а ниската зона 10%. Во градот на повисоките места вода се обезбедува со пумпни станици. Во фабриката за вода освен вообичаениот процес на обработка на водата за пиење исто така се врши и озонирање на водата се со цел да се обезбеди квалитетна вода за пиење.

Според податоците од ЈПКД Комуналец-Струмица, Општина Струмица располага со

Должина на главни цевововди во системот: примарна и секундарна

Р.б	Профил мм	ПВЦ	ПЕ	Сало -нит	Лиено железо, Поцинко- вани	Друг Вид Матер.	Вкупно
1.	Од 1,5“ до Ф400	27%	25%	27%	20%	1%	70 000

Разводна мрежа за селските населби во системот

Р.б	Профил мм	ПВЦ	ПЕ	Салонит	Др. Материјал	Вкупно
1.	Ф140-200	0%	100%	0%	0%	7 500

Куќни приклучоци: 8600
Резервоарски простор: 5000 м³+ 1200 м³ + 400 м³
Пумпни станици: 1
Препумпни станици: /
Зони за водоснабдување: 2

Канализација:

Целокупната изградена канализациона мрежа е околу 97000м.
Употребени профили од Ф 200,250,300,3501300
Број на изливни места.....10
Краен реципиент.....река Струмица
Покриеност со канализациона мрежа во градот, во проценти..... 95%

Цени на комунални услуги (собирање отпадок)

Изнесување на смет:

I Домаќинства

За домаќинства **253,00 ден./домаќ.**

Од дворно место.....**57,00 ден./домаќ.**

II За претпријатија

м² корисна површина.....**4,00 ден/ м²**

м² дворна површина.....**2,00 ден / м²**

III По објект

1 категорија дејност (амбуланти, аптеки, автомеханичари, автолимари, бравари, винклери, дрогери, електросервиси, кебапчии, месари, пилари, ролетари, столари, стаклоресци, СТД, ТВ механичари, угостители, цвеќари, фризери, оптичари, корации, дреари, тостери, киосци, пицери, перални заколи, пекари, слаткарници).....**610,00 ден/објект**

2 категорија дејност (тапецари, ножари, златари, рамкации, билјарди, бочвари, бижутери, налбанти, колари, видео игри, ковачи, самарции, сарачи).....**460,00 ден/ објект**

3 категорија дејност (адвокати, финансиски услуги, проектантски услуги, часовничари, фотографи, кафе-мелничари, кројачи, шивачи, бербери, видео клубови,).....**400,00 ден/ објект**

Цени за снабдување со вода (м³)

1. Вода за приватни лица..... **31,20 ден./ м³**

2. Вода з афирми..... **43,87 ден./ м³**

3. Вода з аспецијални установи..... **43,87 ден/ м³**

4. Вода за СТД Трговија..... **43,87 ден/ м³**

5. Вода за СТД прехрана..... **43,87 ден/ м³**

6. Набавка на сирова вода..... **2,53 ден/ м³**

Забелешка – цени дадени по одлука на ЈПКД “Комуналец“ донесена врз основа на законот за општествена контрола на цените Сл.Весник бр.20/90 и наредбата за доставување извештај за цените Сл.Весник бр.81/93 во кои не е пресметан ДДВ.

Водовод : Липа с.Куклиш и Хигиена с.Муртино:

Должина на главни цевоводи во системот :

Ред, број	Профил мм	ПВЦ	Салонит	Лиено железни, Поцинковани	Вкупно м1	Друг вид материја
1	100				2720	
2	110				1800	
3	150				1432	
4	160				760	
5	200				3270	
6	225				2780	
Вкупно :					12762	

Разводна мрежа за селските населби во системот во Општина Струмица

Ред, број	Профил мм	ПВЦ	Салонит	Вкупно м1
1	140			2046
2	110			490
3	100			3400
4	90			1303
5	80			1475
6	75			2620
7	63			7440
8	50			8021
9	32			1260
10	25			4680
Вкупно :				32735

Кукни приклучоци :..... 1082

Зони на водоснабдување :.....2

Резервоарски простор :.....1000

Пумпни станици :.....3

ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА: Општина Ново Село

Водовод :

Должина на главни цевоводи во системот :

Ред, број	Профил мм	ПВЦ	Салонит	Лиено железни, Поцинковани	Вкупно м1	Друг вид материјал
1	250	Да	/	/	2500	/
2	250	Да	/	/	2300	/
3	63	Да	/	/	2500	/
4	150	Да	/	/	1200	/
5	150	Да	/	/	2500	/
6	63	Да	/	/	1800	/
7	110	Да	/	/	2300	/
8	110	Да	/	/	1300	/
9	90	Да	/	/	1100	/
10	90	Да	/	/	1800	/
11	150	Да	/	/	560	/
Вкупно :					19860	

Должина на разводна мрежа во општинскиот центар Ново Село

Ред, број	Профил мм	ПВЦ	Салонит	Вкупно м1
1	250	Да	/	1800
2	110	Да	/	3500
3	90	Да	/	2800
4	63	Да	/	19900
Вкупно :				28000

Разводна мрежа за селските населби во системот Сушица

Ред, број	Профил мм	ПВЦ	Салонит	Вкупно м1
1	150	Да	/	1500
2	90	Да	/	2500
3	63	Да	/	8000
4	50	Да	/	7000
<i>Вкупно :</i>				19000

Кукни приклучоци : 450

Резервоарски простор : 280м3

Мокриево

Ред, број	Профил мм	ПВЦ	Салонит	Вкупно м1
1	63	Да	/	10500
<i>Вкупно :</i>				10500

Ново Коњарево

Ред, број	Профил мм	ПВЦ	Салонит	Вкупно м1
1	110	Да	/	2500
2	90	Да	/	1800
3	50	Да	/	6500
<i>Вкупно :</i>				10800

Колешино

Ред, број	Профил мм	ПВЦ	Салонит	Вкупно м1
1	63	Да	/	9950
<i>Вкупно :</i>				9950

Мокрино

Ред, број	Профил мм	ПВЦ	Салонит	Вкупно м1
1	63	Да	/	5790
<i>Вкупно :</i>				5790

Смоларе

Ред, број	Профил мм	ПВЦ	Салонит	Вкупно м1
1	90	Да	/	4000
2	63	Да	/	2000
<i>Вкупно :</i>				6000

Борисово

Ред, број	Профил мм	ПВЦ	Салонит	Вкупно м1
1	63	Да	/	4760
<i>Вкупно :</i>				4760

Дражево

Ред, број	Профил мм	ПВЦ	Салонит	Вкупно м1
1	50	Да	/	4500
<i>Вкупно :</i>				4500

Старо Коњарево

Ред, број	Профил мм	ПВЦ	Салонит	Вкупно м1
1	110	Да	/	1200
2	90	Да	/	2700

3	63		/	6800
Вкупно :				10700

Самоилово

Ред, број	Профил мм	ПВЦ	Салонит	Вкупно м1
1	90	Да	/	1500
2	50	Да	/	3800
Вкупно :				5300

Цени на комуналните услуги од 1м²

Смет од покриен простор – фирми.....	4ден/1м ²
Смет од покриен простор за СТД.....	4ден/1м ²
Смет од покриен простор за СТД трговија.....	4ден/1м ²
Смет од покриен простор за СТД прехрана.....	4ден/1м ²
Собирање на смет од приватни лица семејства.....	90ден/мес.
Собирање смет за специјални установи.....	4ден/1м ²
Вода за правни лица.....	20ден/1м ³
Вода за фирми.....	40ден/1м ³
Вода за специјални установи.....	40ден/1м ³
Вода за СТД трговија.....	40ден/1м ³
Вода за СТД прехрана.....	40ден/1м ³

ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА: Општина Босилово

Должина на главни цевоводи во системот :

Ред, број	Профил мм	ПВЦ	Салонит	Лиено железни, Поцинковани	Вкупно м1	Друг вид материјал
1	Ф 400	430,17			430,17	
2						
3	Ф 280	5 302,5			5302,5	
4						
5	Ф 225	5 476,5			5476,5	
6						
7	Ф 160	4.118,74			4118,74	
8						
9				+	430,17	
Вкупно :				=	15 327,95	

Разводна мрежа за селските населби во системот

Ред, број	Профил мм	ПВЦ	Салонит	Вкупно м1
1	Ф 225	100%		36
2	Ф 160	100%		2158
3	Ф 110	100%		8731
4	Ф 90	100%		4667
5	Ф 75	100%		1479
6	Ф 63	100%		24263,55
Вкупно :				41335,55

Кукни приклучоци : 500

Резервоарски простор :..... 1100 м³

Пумпни станици :.....	1
Препумпни станици :.....	1
Цени на комуналните услуги :	
Собирање смет од покриен простор – фирми.....	250ден
Собирање на смет за приватни лица.....	120ден
Собирање на смет за специјални установи.....	500ден
Вода за приватни лица.....	30ден/м ³
Вода за фирми.....	30ден/м ³
Вода за специјални установи.....	30ден/м ³

Водовод и канализација Општина Василево

Во општина Василево **70%** од населените места имаат инсталирано водоводна мрежа. Населените места кои што се без водовод на територијата на општината се: Василево, Ангелци Градошорци, останатите населени места имаат инсталирано водовод. Во тек е изградба на систем на водоснабдување во Василево, Ангелци и Градошорци. За реконструкција на водоводна мрежа чекаат Нова Маала и Доброшинци.

Изградбата на новите системи за водоснабдување ја контролира Јавното комунално претпријатие Турија формирано од Советот на општината во 1999 година кое управува со истите што претставува цврста сигурност за одржливост на овие системи. ЈП Турија се грижи за хигиената на јавните површини во сите населени места, врши организирано собирање и транспортирање на цврстиот смет.

Прашањето со фекалните отпадни води засега граѓаните го решаваат индивидуално со септички јами.

Има изградено резервоар од **300л³** и во тек е изградба на резервоар од **700л³**, препумпна станица има **1**, број на изливни места **1**.

Должината на водоводната мрежа во општина Василево изнесува 62000 м.

Кукни приклучоци до сега има 1.420 и во реализација е регионалниот водовод во Василево, Ангелци и Градошорци има пријавено за приклучок 500.

Вкупната должина на регионалниот водовод Василево, Ангелци и Градошорци 25000 м

Водовод за населено место **Сушево** во општина Василево Вкупна должина на главните цевоводи изнесува 7000 м.

Ред, број	Профил мм	ПВЦ	Салонит	Вкупно м1
1	Ф 140	100%		2000 м
2	Ф 110	100%		1200 м
3	Ф 75	100%		800 м
4	Ф 63	100%		3000 м
5				
6				
7				
8				
Вкупно :				7000 м

Кукни приклучоци : 120

Резервоарски простор : 250м³

Препумпни станица: 1
Број на изливни места: 1

Канализација

Во општина Василево само населеното место **Сушево** има изградено канализациона мрежа, дел од ревизиони и каскадни шахти.

Број на изливни места:1

Краен реципиент: Сушевска река

Покриеност со канализациона мрежа на населено место **Сушево**, во проценти: 90%

Цени на комунални услуги:

Вид на услуга	Единична мерка	Единична цена
<i>Смет од покриен простор-фирми</i>	<i>Паушал</i>	360 денари
<i>Смет од продажен простор за СТД- трговија</i>	<i>Паушал</i>	240 денари
<i>Собирање на смет за приватни лица - семејства</i>	<i>Паушал</i>	120 денари

3.3 Електроенергетска мрежа

Целата територија на Струмичкиот регион е покриена со електроенергетска мрежа. Сите расположиви параметри, во однос на електроенергетската мрежа на територија на Општините Струмица, Ново Село, Босилово и Василево, како и состојбата со уличното осветлување прикажани се во:

Табела 1.

А. Воздушни далекуводи

Ред. Број	Напојна точка	Сопствени (м)	Туѓи (м)	Вкупно (м)
1	ТС 110/10kV Струмица 1	90370	790	91160
2	ТС 110/10kV Струмица 1	89130	430	89560
3	ТС 110/10kV Сушица	93960	1130	95090
	Вкупно:	273460	2350	275810

А.Подземни далекуводи

Ред. Бр	Напојна точка	Сопствени(м)	Туѓи (м)	Вкупно (м)
1	ТС 110/100kV-Стру.1	37015	500	37515
2	ТС 110/10kV-Стру. 1	49615	320	49935
3	ТС 110/10kV-Сушица	9356	150	9506
Вкупно:		95986	970	96956

Б.Трафостаници10/04кV

Ред. Број	Општина	Сопствени		Туѓи		Вкупно	
		Бр.	kVA	Бр.	kVA	Бр.	kVA
1	Струмица	8	50	10	50	18	50
2		7	100	18	100	25	100
3		11	160	10	160	21	160
4		19	250	3	250	22	250
5		63	400	29	400	92	400
6		31	630	13	630	44	630
7		2	800	0	800	2	800
8		2	1000	5	1000	7	1000
9		1	1030	0	1030	1	1030
10		0	1260	4	1260	4	1260
11		1	1630	0	1630	1	1630
12		0	1890	1	1890	1	1890
13		0	2000	2	2000	2	200
Вкупно:		145		95		240	

Трафостаници 10/04кV

Ред. Број	Општина	Сопствени		Туѓи		Вкупно	
		Бр.	kVA	Бр.	kVA	Бр.	kVA
1	Ново Село	3	50	8	50	11	50
2		4	100	7	100	11	100
3		6	160	5	160	11	160
4		11	250	2	250	13	250
5		4	400	0	400	4	400
6		0	630	1	630	1	630
Вкупно:		28		23		51	

Трафостаници10/04кV

Ред. Број	Општина	Сопствени		Туѓи		Вкупно	
		Бр.	kVA	Бр.	kVA	Бр.	kVA
1	Василево	1	30	0	30	1	30
2		2	50	5	50	7	50
3		2	100	9	100	11	100
4		1	125	0	125	1	125
5		12	160	7	160	19	160
6		7	250	1	250	8	250
7		3	400	1	400	4	400
Вкупно:		28		23		51	

Трафостаници 10/04kV

Ред. Број	Општина	Сопствени		Туѓи		Вкупно	
		Бр.	kVA	Бр.	kVA	Бр.	kVA
1	Босилово	0	20	1	20	1	30
2		0	50	4	50	4	50
3		4	100	2	100	6	100
4		11	160	2	160	13	160
5		23	250	2	250	25	250
6		0	400	5	400	5	400
Вкупно:		38		16		54	

ТРАФОСТАНИЦИ 10/04 kV ПО ОПШТИНИ

Ред. Број	Општина	Сопствени		Туѓи		Вкупно	
		Бр.	kVA	Бр.	kVA	Бр.	kVA
1	Струмица	145		95		240	
2	Ново Село	28		23		51	
3	Василево	28		23		51	
4	Босилово	38		16		54	
Вкупно:		239		157		396	

Табела 2.

Улично осветлување на територија на Општина Струмица :

Ред. Број	Населени места	Број на арматури	Живини сијалици 125 W	Живини сијалици 160 W	Живини сијалици 250 W	Живини сијалици 400 W
1	Струмица	1800	1309		125	366
2	Баница	32	32			
3	Банско	68	68			
4	Белотино	4	4			
5	Велјуса	104	100		2	2
6	Водоча	24	20			4
7	Габрово	41	41			
8	Градско Балдовци	45	45			
9	Дабиле	119	107		11	1
10	Добрејци	80	78		2	
11	Дорломбос	7	7			
12	Злешево	/				
13	Костурино	79	79			
14	Куклиш	112	110		1	1
15	Мемешли	4	4			
16	Муртино	151	145		2	4
17	Орманли	3	3			
18	Попчево	35	35			
19	Просеников	76	73			3
20	Раборци	8	8			
21	Рич	24	24			

22	Сачево	40	40			
23	Свидовица	16	16			
24	Триводи	/				
25	Чепели	/				
	Вкупно	2872	2348		143	381

Улично осветлување на територија на Општина Ново село:

Ред. Број	Населено место	Број на арматури	Живини сијалици 125 W	Живини сијалици 160 W	Живини сијалици 250 W	Живини сијалици 400 W
1	Ново Село	280	250	25	5	/
2	Сушица	180	155	20	4	1
3	Мокриево	170	150	15	5	/
4	Ново Коњарево	100	85	10	5	/
5	Колешино	120	100	10	5	5
6	Мокрино	100	85	10	4	1
7	Смоларе	105	95	05	5	/
8	Зубово	50	45	5	/	/
9	Старо Коњарево	95	85	10	/	/
10	Дражево	60	55	5	/	/
11	Борисово	61	54	7	/	/
12	Самоилово	30	25	5	/	/
13	Барбаревево	10	10	/	/	/
14	Стиник	10	10	/	/	/
15	Бадилен	3	3	/	/	/
16	Бајково	6	/	6	/	/
	Вкупно	1380	1207	133	33	7

На територијата на Општина Ново Село снабдувањето со електрична енергија се врши од електроенергетскиот систем на Република Македонија бидејќи не постојат сопствени енергетски извори. Уличното светлување е на релативно задоволително ниво.

Улично осветлување на територија на Општина Василево:

Ред. Број	Месна заедница	Број на арматури	Живини сијалици 125 W	Живини сијалици 160 W	Живини сијалици 250 W	Живини сијалици 400 W
1	Ангелци	53	53			
2	Василево	100	100			
3	Висока Маала	15	15			
4	Владевци	35	35			
5	Градошорци	78	78			
6	Доброшинци	34	34			
7	Дукатино	34	34			
8	Едрениково	18	18			
9	Нова Маала	25	25			
10	Пиперево	88	88			

11	Радичево	52	52			
12	Седларци	15	15			
13	Сушево	34	34			
14	Требичино	4	4			
15	Чанаклија	23	23			
	Вкупно	608	608			

Улично осветлување Општина Босилово :

Ред. Број	Месна заедница	Број на арматури	Живини сијалици 125 W	Живини сијалици 160 W	Живини сијалици 250 W	Живини сијалици 400 W
1	Босилово	155	154			
	Иловица	76	76		1	
2	Шјука	40	40			
	Радово	48	48			
3	Турново	61	59		2	
	Секирник	68	68			
4	Бориево	46	46			
	Моносийово	68	68			
5	Робово	47	47			
	Еднокукево	36	36			
6	Пејралинци	34	34			
	Сарај	33	33			
7	Гечерлија	21	21			
8	Дрвош	38	38			
9	Стеро Балдовци	12	12			

3.4 Телекомуникации

Телекомуникациската мрежа во Струмичкиот регион е доста развиена и ја покрива речиси целата територија на регионот. Реализацијата на телефонските приклучоци и останатите телекомуникациски услуги ги врши АД Македонски Телекомуникации подружница Струмица со најсовремена централа и телекомуникациска мрежа.

Територијата на Струмичкиот регион е покриен и со мрежа на мобилна телефонија, со достапност до двата мобилни оператори АД Мобимак и АД Космофон, присутни на оваа територија.

Сублимиран податок за постоечките телефонски приклучоци дадени се во:

Табела 1.

Телефонски приклучоци во Општина Струмица, Ново Село, Василево, Босилово

Општини	PSTN	ISDN BRA	ISDN PRA	2Mb/s
Струмица	14431	579	6	20
Ново Село	2971	25		
Василево	793	17		
Босилово	2444	11		
Вкупно	20639	632	6	20

3.5 Сообраќај

Географската местоположба на Струмичкиот регион кој го зафаќа југоисточниот дел од Државата, ја акцентира сообраќајната инфраструктура како еден од најзначајните фактори за долгорочен развој на регионот.

Патниот сообраќај е застапен со магистрални, регионални и локални патни правци. Низ територијата на Струмичкиот Регион минува регионалниот патен правец М6, кој го поврзува регионот и Државата со Република Бугарија и Република Грција. Регионалниот пат П-605 го поврзува подбеласичкиот регион преку општина Ново Село со целиот регион. Локалната патна мрежа, со која населените места во регионот се поврзани, сеуште не е на најзадоволително ниво, што налага потреба од нови додатни инвестиции во патната инфраструктура особено во руралните подрачја.

На територија на Струмичкиот регион не постои железничка мрежа, најблизок пристап до железничка станица има преку Удово, на оддалеченост од 40км, и Штип на оддалеченост од 65км. На оваа територија не постои аеродром, најблискиот се наоѓа на оддалеченост од 150км, во главниот град на Републиката Скопје.

4. ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ

Поради поволната географска положба, или поголемиот рамничарски дел од територијата на кој Струмичкиот регион се протега, истиот располага со поголема површина на градежно земјиште. Катастарската површина на Струмичкиот регион е прикажана во табелите:

Табела 1.

Катастарска површина – Општини Струмица, Ново Село, Босилово и Василево

Ред.бр.	Општини	Катастарска површина ха
1	Струмица	48559,3315
2	Ново Село	23745,6075
3	Василево	23084,6076
4	Босилово	15866,1177
Вкупно Струнички регион		111255,6643

А. Катастарска површина – Општина Струмица

Ред. Број	Населено место	Катастарска површина ха
1.	Струмица	2043,8596
2.	Баница	732,4588
3.	Банско	2373,4772
4.	Белотино	808,9972
5.	Вељуса	2668,0781
6.	Водоча	942,9954
7.	Габрово	1883,7733
8.	Градско Балдовци	428,2019
9.	Дабиле	760,9224
10.	Добрејци	552,0957
11.	Дорломбос	1156,4261
12.	Злешево	822,9087
13.	Костурино	2455,8601
14.	Куклиш	2196,7860
15.	Мемешли	1047,4273
16.	Муртино	1640,5821
17.	Орманли	682,8454
18.	Попчево	1531,4860

19.	Просениково	503,9047
20.	Раборци	419,4045
21.	Рич	2450,1916
22.	Сачево	305,0158
23.	Свидовица	1205,3514
24.	Триводи	712,1658
25.	Чепели	18234,1164
Вкупно Општина Струмица:		48559,3315

Б. Генерален убанистички план на Општина Струмица

Број	Намена на површините	Површина(ха)		Процент(%)
1	Домување		316.55	35.35
	▪ семејни куќи	259.16		
	▪ заеднички објекти	56.27		
	▪ семејни куќи под заштита	1.12		
2	Домување со други дејности		67.14	7.50
	▪ семејни куќи	65.94		
	▪ заеднички објекти со административно деловен простор	1.20		
3	Домување		29.18	3.26
	▪ населба со големи градежни парцели	29.18		
4	Јавни објекти		37.78	4.22
	▪ образование	16.73		
	▪ здравство	4.24		
	▪ администрација и култура	16.81		
5	Комерцијални објекти		46.33	5.17
	▪ трговија, угостителство, услужни дејности, сервиси и друго	46.33		
6	Стопански објекти		177.14	19.77
	▪ Стопански и други производни објекти	177.14		
7	Комунални објекти		15.70	1.74
	▪ трафостаница, филтер станица, резервоар за вода и друго	15.70		
8	Специјална намена		25.03	2.80
9	Спорт и рекреација		21.21	2.37
10	Сообраќајни објекти		95.26	10.64
	▪ бензински станици, автобуска станица(локална и меѓуградска), железничка станица, АСМ и др.	17.12		
	▪ улици и тротоари	67.84		
	▪ коридор на железничка пруга	10.30		
11	Зеленило		38.10	4.25
	▪ паркови и зеленило	9.52		
	▪ заштитно зеленило	28.58		
12	Духовна култура		20.38	2.27
	▪ христијански гробишта	16.30		
	▪ муслимански гробишта	1.40		
	▪ цркви	2.55		
	▪ џамија	0.13		
13	Водени површини		6.20	0.69
	▪ реки, канали, суводолици и др.	6.20		
	Вкупно:		896.00	100%

Надоместокот за уредување на градежно земјиште:

А/. Индивидуални станбени згради		
Зонирање	Цена во денари/м2	Цена во Еура
<i>Нова корисна површина</i>	1.700,00	
<i>VIII станбена заедница, на просторот ограничен со улиците „Ката Поцкова“, „Климент Охридски“ и „Горѓи Василев“ –нова корис. по</i>	1.870,00	
Б/. Колективни станбени згради		
Зонирање	Цена во денари/м2	Цена во Еура
<i>Прва зона</i>	4.500,00	
<i>Втора зона</i>	4.000,00	
<i>Трета зона</i>	3.500,00	

В/. Деловни простории во колективни станбени згради		
Зонирање	Цена во денари/м2	Цена во Еура
<i>Прва зона</i>	7.800,00	
<i>Втора зона</i>	5.800,00	
<i>Трета зона</i>	3.800,00	

Г/. Деловни и производни објекти		
Надоместок	Цена во денари/м2	Цена во Еура
<i>▪ Уредување на градежно земјиште</i>	3.800,00	
<i>▪ За јавни објекти</i>	1.900,00	

Степен на опремување на градежното земјиште со комунални Објекти и инсталации

Населени места	Улица тротоар јавен пат	Улична водоводна мрежа	Главен довод за вода, прочистителна станица	Улична фекална канализација	Улична атмосферска канализација	Вкупен износ за наплата (Денари)
<i>Прва група 800/1900 денари</i>	50%	10%	15%	15%	10%	
<i>Вељуса</i>	+	/	/	/	/	400/950
<i>Водоча</i>	+	+	+	/	/	600/1425
<i>Градско Балдовци</i>	+	/	+	/	/	520/1235
<i>Дабиле</i>	+	/	+	/	/	520/1235
<i>Добрејци</i>	+	/	+	/	/	520/1235
<i>Просеников о</i>	+	/	+	/	/	520/1235
<i>Банско</i>	+	+	+	/	/	600/1425

Муртино	+	+	+	/	/	600/1425
Сачево	+	+	+	/	/	600/1425
Куклиш	+	+	+	+	/	720/1710
Баница	+	+	+		/	600/1425
Втора група400/9 50 денари						
Попчево	+	/	/	/	/	200/475
Рич	+	/	/	/	/	200/475
Дорломбос	+	/	/	/	/	200/475
Белотино	+	/	/	/	/	200/475
Костурино	+	/	/	/	/	200/475
Мемешли	+	/	/	/	/	200/475
Орманли	+	/	/	/	/	200/475
Раборци	+	/	/	/	/	200/475
Габрово	+	/	/	/	/	200/475
Свидовица	+	/	/	/	/	200/475
Триводи	+	/	/	/	/	200/475

ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ВО ОПШТИНА НОВО СЕЛО

Катастарска површина – општина Ново Село

Ред. Број	Населено место	Катастарска површина ха
1	Бајково	904,1868
2	Барбарево	3017,8224
3	Борисово	948,0382
4	Дражево	1089,3145
5	Зубово	409,8650
6	Колешино	960,8699
7	Старо Коњарево	1202,3702
8	Мокриево	2156,6303
9	Мокрино	940,4581
10	Ново Село	1928,2790
11	Смоларе	1652,6909
12	Ново Коњарево	2675,9771
13	Стиник	3482,2531
14	Сушица	2376,8520
Вкупно општина Ново Село:		23745,6075

Градежниот реон на општинскиот центар опфаќа површина од околу **192 хектари**.

Градежниот реон е покриен со Генерален урбанистички план

Во градежниот реон според катастарската евиденција има изградено **1217**

(766 стамбени згради + 451 останати објекти) згради со вкупна корисна површина од околу 149900 м².

ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ВО ОПШТИНА НОВО СЕЛО

Број на градежни парцели за мало стопанство и лесна индустрија :..... 90

Доделени :..... нема

Недоделени : 90

Надоместокот за уредување на градежно земјиште:

А/. Индивидуални и колективни станбени згради		
Зонирање	Цена во денари/м2	Цена во Еура
<i>Прва зона</i>	300	
<i>Втора зона</i>	200	
<i>Трета зона</i>	100	
Б/. Деловен, производствен, услужен простор		
Зонирање	Цена во денари/м2	Цена во Еура
<i>Прва зона</i>	600 Ново Село	
<i>Втора зона</i>	250	
<i>Трета зона</i>	150	

В/. Индустриски и производни објекти во индустрискиот дел на градот		
Зонирање	Цена во денари/м2	Цена во Еура
<i>Прва зона</i>	400	

Г/. Административни објекти		
Зонирање	Цена во денари/м2	Цена во Еура
<i>Прва зона</i>	600	
<i>Втора зона</i>	600	
<i>Трета зона</i>	600	

ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ ВО ОПШТИНА БОСИЛОВО

Катастарска површина – општина Босилово

Ред. Број	Населено место	Катастарска површина ха
1	<i>Босилово</i>	933,2296
2	<i>Бориево</i>	498,1448
3	<i>Гечерлија</i>	914,5664
4	<i>Дрвош</i>	2304,8117
5	<i>Еднокуќево</i>	334,3401
6	<i>Иловица</i>	3220,7182
7	<i>Моноспитово</i>	961,6963
8	<i>Петралинци</i>	343,3208
9	<i>Радово</i>	434,2177
10	<i>Робово</i>	347,1929
11	<i>Сарај</i>	386,5847
12	<i>Секирник</i>	918,8009
13	<i>Турново</i>	537,5119
14	<i>Хамзали</i>	2086,4195
15	<i>Штука</i>	1644,5622
Вкупно општина Босилово:		15866,1177

Надоместокот за уредување на градежно земјиште:

А/. Индивидуални и колективни станбени згради		
Зонирање	Цена во денари/м2	Цена во Еура
<i>Прва зона</i>	150	
<i>Втора зона</i>	150	
<i>Трета зона</i>	150	
Б/. Деловен, производствен, услужен процтор		
Зонирање	Цена во денари/м2	Цена во Еура
<i>Прва зона</i>	500	
<i>Втора зона</i>	350	
<i>Трета зона</i>		

В/. Индустриски и производни објекти во индустрискиот дел на градот		
Зонирање	Цена во денари/м2	Цена во Еура
<i>Прва зона</i>		

Г/. Административни објекти		
Зонирање	Цена во денари/м2	Цена во Еура
<i>Прва зона</i>	500	
<i>Втора зона</i>	350	
<i>Трета зона</i>		

Катастарска површина на општина Василево

Ред. број	Населено место	Катастарска површина <i>ha</i>
1.	<i>Ангелци</i>	581,5405
2.	<i>Варварица</i>	820,2857
3.	<i>Василево</i>	776,8167
4.	<i>Висока Маала</i>	1964,3663
5.	<i>Владевци</i>	764,2667
6.	<i>Градошорци</i>	844,1665
7.	<i>Доброшинци</i>	2398,0125
8.	<i>Дукатино</i>	808,7084
9.	<i>Едрениково</i>	415,9291
10.	<i>Кукушлија</i>	2737,8264
11.	<i>Нивичино</i>	3306,7643
12.	<i>Нова Маала</i>	1793,3657
13.	<i>Пиперево</i>	740,7057
14.	<i>Радичево</i>	897,5886
15.	<i>Седларци</i>	446,9364
16.	<i>Сушево</i>	1069,1062
17.	<i>Требичино</i>	921,5572
18.	<i>Чанаклија</i>	1796,6647
ВКУПНО		23084,6076

Градежно земјиште во Општина Василево

Надоместокот за уредување на градежното земјиште на територијата на општина Василево изнесува:

- за индивидуални станбени згради 100 ден./м²
- за јавни објекти 450 ден./м²
- за деловен простор 450 ден./м²
- за објекти во индустриска зона 450 ден./м²

ГУП

Со одлука на Советот на општина Василево **бр.07-333** на ден **02.06.1999** година е донесен Генералниот Урбанистички План за населено место Василево.

Урбанистичка документација има само за населените места Пиперево, Сушево и Нова Маала и акти за Ангелци и Градошорци.

5. ЕКОНОМИЈА И СТОПАНСТВО

5.1 Деловни субјекти по видови и сектори

Стопанските активности во Општина Струмица имаат интензивен развој. Од примитивно занаетчиство и земјоделство, стопанството во општината уште во првите повоени години бележи интензивна развојна динамика, постигнувајќи значајни резултати во економијата на Републиката. Бројот на новоизградените производствени и продажни капацитети рапидно се зголемува и тоа со посебен акцент врз индустријата и земјоделството, а истовремено сурштествуваат и во развојот и осовременувањето на трговијата, градежништвото, угостителството и туризмот. Својот најзначаен подем и растеж Струмица го доживеа во времето на слободниот повоен развој, кога и израсна во значаен политичко административен, научен и стопански центар на Република Македонија. Застапени се сите стопански сектори.

Голем е бројот на стопанствата кои се занимаваат со земјоделско и сточарско производство. Климатските услови и почвените карактеристики, а особено изградбата на големите вештачки езера, на регионот во целина, му даваат белег на интензивен микрореон во Република Македонија за рани, среднорани и доцни градинарски култури за свежа консумација и преработка. Термалните води на изворите во с.Банско овозможиле постоење на развиено оранжериско производство во ова населено место. Покрај градинарството застапени се и житните, индустриските и фуражните култури, што значи во поголем дел од годината се организира разновидна палета од земјоделски култури и производство. Општина Струмица има релативно развиена индустрија. За преработка и повисока финализација на примарното земјоделско производство постојат капацитети за производство на конзервиран зеленчук, преработка на млеко и месо, фабрика за обработка и ферментација на тутун, мелничко-пекарска индустрија, мини производствени погони за производство на слатки и слично. Дрвната

индустрија во општината е преставена преку повеќе производствени капацитети кои произведуваат мебел, столарија и дрвена амбалажа.

Најзастапена индустриска гранка е текстилната: производство на предиво, тешка и лесна конфекција. Во Општина Струмица егзистира фабрика за санитарна керамика темелена врз суровинската база на рудникот за неметали и фабрика за производство на тули.

Електро индустријата и металопреработувачката е застапена преку микро производните капацитети со следниве производи: струјомери, пресувани делови и производство на метална галантерија од лим, каси, сефови, сигурносни врати, противпожарни ормари, алуминиумска браварија...

Според податоците прикажани во табелите подолу се констатира дека во Струмичкиот регион најголем е бројот на претпријатија или вкупно **3696 деловни субјекти**, потоа **трговските друштва – 3544, трговците поединци – 837 и останати 575.**

Анализирајќи поделно по општини се констатира дека во општина Струмица **најголем е бројот на трговските друштва – 2849 деловни субјекти**, а потоа следуваат **претпријатијата – 2804**, додека во другите општини имаме помал број на деловни субјекти од кои најбројни се претпријатијата. По дејност најбројни се деловните субјекти кои се занимаваат со **трговија на големо и трговија на мало – 5324**, следуваат преработувачката индустрија - **1029, сообраќај, складирање и врски – 501**, други комунални, културни, општи и лични услужни активности – **409**, земјоделство, лов и шумарство – **357**, хотели и ресторани – **349**, градежништво – **210 деловни субјекти**. Од индустриите во општина **Струмица најзастапена е текстилната** бидејќи вработува најголем број на лица и имаме околу **22 деловни субјекти** потоа следува **дрво-преработувачката индустрија со околу 12 деловни субјекти** па **металопреработувачката индустрија со околу 10 деловни субјекти**. Во Општина **Ново Село** најзастапени се **дрвната индустрија со околу 15 деловни субјекти**, **градежната со околу 10 деловни субјекти** и **текстилната со 2 деловни субјекти**. Во Општина **Босилово** најзастапена е **дрво-преработувачката индустрија со околу 5 деловни субјекти** и **градежната со околу 4 деловни субјекти**. Во Општина **Василево** застапени се **текстилната индустрија** потоа **дрвната и градежништвото**. Сепак треба да се напомене дека во Струмичкиот регион главна дејност со која се занимаваат жителите е земјоделието и покрај тоа што во табелата е прикажано дека имаме регистрирани **индивидуални земјоделци – 3064** бидејќи препознатлив знак за Струмичкиот регион се земјоделските производи и најголем број од приходите што ги остваруваат жителите во регионот се од земјоделие.

Поголеми деловни субјекти од текстилната индустрија во Општина Струмица се „Герас Цунев“ и „Единство“, од дрво-преработувачката се „11^{ти} Септември“ и „АлМак“, од металопреработувачката „Металопроект“ но исто така треба да се нагласи дека во општина Струмица работат повеќе фабрики кои се единствени во нивната дејност: „Неметали Огражден“ – неметални минерални суровини, „ИГМ Еленица“ – производство на тули и „Струмица Табак“ – откуп и обработка на тутун, како и фабриката за производство на санитарна керамика „Македонија“. Во Општина Ново Село најголем производствен капацитет е „Колид Компани АС“ – производство на кондиторски производи. Во Општина Босилово најзначаен производствен капацитет е „Оранжери Хамзали“ – земјоделие и во Општина Василево најголем и најзначаен производствен капацитет е „Хелена-М“ – текстил.

Деловни субјекти по сектор во Струмички регион

Р.број	Сектор	Вкупно регион	Струмица	Ново Село	Босилово	Василево
1.	Претпријатија	3696	2804	331	377	184
2.	Трговски друштва	3544	2849	282	260	153
3.	Трговци-поединци	837	702	42	56	34
4.	Останато	575	381	78	62	54
5.	Вкупно	8652	6736	736	755	425
6.	Земјоделство, лов и шумарство	357	222	49	59	27
7.	Рибарство	4	1	2	1	/
8.	Вадење на руди и камен	3	3	/	/	/
9.	Преработувачка индустрија	1029	870	69	61	29
10.	Снабдување со електрична енергија, гас и вода	7	5	1	1	/
11.	Градежништво	210	155	24	24	7
12.	Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила, мотоцикли и предмети за лична употреба и за домаќинствата	5324	4171	413	474	266
13.	Хотели и ресторани	349	262	59	17	11
14.	Сообраќај, складирање и врски	501	367	44	58	32
15.	Финаниско посредување	3	3	/	/	/
16.	Активности во врска со недвижен имот, изнајмување и деловни активности	215	202	3	3	7
17.	Јавна управа и одбрана, задолжителна социјална заштита	88	35	18	17	18
18.	Образование	31	24	3	3	1
19.	Здравство и социјална работа	122	108	8	4	2
20.	Други комунални, културни, општи и лични услужни активности	409	308	43	33	25
21.	Екстериторијални организации и тела	/	/	/	/	/
22.	Индивидуални земјоделци	3064	690	804	820	750
23.	Занаетчи	98	98	/	/	/

Деловните субјекти по сектори поединечно по општини и заедно на дадени се во табелите:

Табела 1.

Деловни субјекти во Општина Струмица

Ред бр.	Сектор	Број на Субјекти
1	Претпријатија	2804
2	Трговски друштва	2849
3	Трговци-поединци	702
4	Останато	381
Вкупно		6736
1	Земјоделство, лов и шумарство	222
2	Рибарство	1
3	Вадење на руди и камен	3
4	Преработувачка индустрија	870
5	Снабдување со електрична енергија, гас и вода	5
6	Градежништво	155
7	Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила, мотоцикли и предмети за лична употреба и за домаќинствата	4171
8	Хотели и ресторани	262
9	Сообраќај, складирање и врски	367
10	Финансиско посредување	3
11	Активности во врска со недвижен имот, изнајмување и деловни активности	202
12	Јавна управа и одбрана, задолжителна социјална заштита	35
13	Образование	24
14	Здравство и социјална работа	108
15	Други комунални, културни, општи и лични услужни активности	308
16	Екстериторијални организации и тела	/
17	Индивидуални земјоделци	690

Табела 2.

Деловни субјекти Општина Ново Село

Ред бр.	Сектор	Број на Субјекти
1	<i>Претпријатија</i>	331
2	<i>Трговски друштва</i>	282
3	<i>Трговци-поединци</i>	45
4	<i>Останато</i>	78
Вкупно		736
1	<i>Земјоделство, лов и шумарство</i>	49
2	<i>Рибарство</i>	2
3	<i>Вадење на руди и камен</i>	/
4	<i>Преработувачка индустрија</i>	69
5	<i>Снабдување со електрична енергија, гас и вода</i>	1
6	<i>Градежништво</i>	24
7	<i>Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила, мотоцикли и предмети за лична употреба и за домаќинствата</i>	413
8	<i>Хотели и ресторани</i>	59
9	<i>Сообраќај, складирање и врски</i>	44
10	<i>Финаниско посредување</i>	/
11	<i>Активности во врска со недвижен имот, изнајмување и деловни активности</i>	3
12	<i>Јавна управа и одбрана, задолжителна социјална заштита</i>	18
13	<i>Образование</i>	3
14	<i>Здравство и социјална работа</i>	8
15	<i>Други комунални, културни, општи и лични услужни активности</i>	43
16	<i>Екстериторијални организации и тела</i>	/
17	<i>Индивидуални земјоделци</i>	804

Табела 3.

Деловни субјекти Општина Василево

Ред бр.	Сектор	Број на Субјекти
1	<i>Претпријатија</i>	184
2	<i>Трговски друштва</i>	153
3	<i>Трговци-поединци</i>	34
4	<i>Останато</i>	54
Вкупно		425
1	<i>Земјоделство, лов и шумарство</i>	27
2	<i>Рибарство</i>	/
3	<i>Вадење на руди и камен</i>	/
4	<i>Преработувачка индустрија</i>	29
5	<i>Снабдување со електрична енергија, гас и вода</i>	/
6	<i>Градежништво</i>	7
7	<i>Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила, мотоцикли и предмети за лична употреба и за домаќинствата</i>	266
8	<i>Хотели и ресторани</i>	11
9	<i>Сообраќај, складирање и врски</i>	32
10	<i>Финансиско посредување</i>	/
11	<i>Активности во врска со недвижен имот, изнајмување и деловни активности</i>	7
12	<i>Јавна управа и одбрана, задолжителна социјална заштита</i>	18
13	<i>Образование</i>	1
14	<i>Здравство и социјална работа</i>	2
15	<i>Други комунални, културни, општи и лични услужни активности</i>	25
16	<i>Екстериторијални организации и тела</i>	/
17	<i>Индивидуални земјоделци</i>	750

Табела 4.
Деловни субјекти Општина Босилово

Ред бр.	Сектор	Број на Субјекти
1	<i>Претпријатија</i>	377
2	<i>Трговски друштва</i>	260
3	<i>Трговци-поединци</i>	56
4	<i>Останато</i>	62
Вкупно		755
1	<i>Земјоделство, лов и шумарство</i>	59
2	<i>Рибарство</i>	1
3	<i>Вадење на руди и камен</i>	/
4	<i>Преработувачка индустрија</i>	61
5	<i>Снабдување со електрична енергија, гас и вода</i>	1
6	<i>Градежништво</i>	24
7	<i>Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила, мотоцикли и предмети за лична употреба и за домаќинствата</i>	474
8	<i>Хотели и ресторани</i>	17
9	<i>Сообраќај, складирање и врски</i>	58
10	<i>Финаниско посредување</i>	/
11	<i>Активности во врска со недвижен имот, изнајмување и деловни активности</i>	3
12	<i>Јавна управа и одбрана, задолжителна социјална заштита</i>	17
13	<i>Образование</i>	3
14	<i>Здравство и социјална работа</i>	4
15	<i>Други комунални, културни, општи и лични услужни активности</i>	33
16	<i>Екстериторијални организации и тела</i>	/
17	<i>Индивидуални земјоделци</i>	820

Во табелите што следуваат се прикажани повеќе економски параметри за состојбата во Струмичкиот регион според податоците од пописот 2002 година:

БДП по глава на жител

БДП по глава на жител	Струмица	Ново Село	Босилово	Василево
	6.883,31	4.093,01	5.820,50	3.980,52

Индекс на сиромаштија

Индекс на сиромаштија	Струмица	Ново Село	Босилово	Василево
	28,73	30,22	22,07	33,81

Стапка на невработеност

Стапка на невработеност	Струмица	Ново Село	Босилово	Василево
	40,52	43,33	31,42	47,39

Комунални такси за општините во Струмичкиот регион се плаќаат за:

- 1.секоја фирма односно назив на деловна просторија
- 2.користење на музика во јавните локали
3. користење на плоштадите и друг простор со цел за изложување на предмети, приредување на изложби и други забавни приредби за вршење на дејност

Комунални такси се плаќаат според следнава тарифа:

Тарифи за фирма односно назив на

-деловните простории на физичките лица кои вршат дејност **1.500 денари**

- деловните простории на физичките лица кои вршат дејност, а данокот го плаќаат во паушален износ..... **450 денари**

- деловните простории на трговските друштва и другите правни лица од областа на производството, прометот и услугите освен - за продавници , киосци, деловни единици и слично за кои таксата изнесува **4.000 денари**

- деловни простории на правни лица од комуналните дејности **3.000 денари**

- деловни простории на трговските друштва и другите правни лица како и на откупните пунктови кои дејствуваат повремено..... **3.000 денари**

За користење на музика во - јавни локали годишно**4.500 денари**

За користење на плоштади и друг - простор во населените места на општина Василево со цел за изложување на предмети, приредување на изложби и забавни приредби за вршење на дејност, се плаќа за заземена површина од **1 м²- дневно 5 денари**

Приходи од Даноци во општините во Струмичкиот регион

Персонален данок од доход**3% од даночната основа**

Само во општина Струмица Данок на имот изнесува 0.1% од вредноста на имотот

Данок на имот**0.15% од вредноста на имотот** (Во општините: Ново Село, Босилово и Василево)

Данок на наследство и подарок

- наследство од втор ред**3% од даночната основа**

- наследство од трет ред**5% од даночната основа**

Данок на недвижности и права **3%**

Други комунални даноци

Комунална такса за привремен престој

Комунална такса за истакнување на фирми (фирмарина)

-Комунални такси за фирми**6.000 денари**

-Комунални такси за продавница **2.000 денари**

-Комунални такси за магазин **3.000 денари**

-Комунална такса од регистрација на возила **100%**

-Комунална такса за користење и одржување на јавно осветлување од броило

..... **40 денари**

-Административни такси..... **250 денари за списи**

-Други локални такси **200 денари**

Според податоците добиени од ПИОМ (Март-2006година) на територија на Струмичкиот регион постојат регистрирано

Правни субјекти со број на вработени	Број на правни субјекти
Правни субјекти со 351 - 550 вработени	3
Правни субјекти со 101 – 350 вработени	18
Правни субјекти со 51 – 100 вработени	26
Правни субјекти со 25 - 50 вработени	30
Правни субјекти со 11 - 25 вработени	73
Правни субјекти со 5 - 10 вработени	210
Правни субјекти со 1 - 4 вработени	1754
Трговци поединци со 1 - 4 вработени	147
Вкупно	2261

Земјоделство

Изобилството на води, топлата клима, како и погодната местоположба на Струмичкиот регион, створени се услови за забрзан стопански и земјоделски развој на регионот. Трансформирајќи го регионот во земјоделски центар и тоа не само во поблиската околина туку и пошироко. Струмичкиот регион е најголем производител на раноградинарски производи во Македонија.

Производството на раноградинарски производи се реализира во заштитен простор и тоа пластеници и стакленици, во кој се применува најсовремена технологија на производство т.е примена на современи системи за наводнување и прихранување (систем капка по капка), примена на системи за загревање, употреба на висококвалитетни хибридни сорти, примена на современа еколошки контролирана заштита на производство

Производството во Струмичкиот регион се реализира на следните површини по култури :

Култура	Површина во ha	Просечен принос по ha
<i>Домати во заштитен простор (пролетна реколта)</i>	1.100 ha	80-90 t/ha
<i>Домати во заштитен простор (есенска реколта)</i>	300-400 ha	80-90 t/ha
<i>Благ пипер во заштитен простор</i>	1.000-1.200 ha	40-50 t/ha
<i>Лут пипер во заштитен простор</i>	50 ha	25-30 t/ha
<i>Благ пипер на отворено</i>	150 ha	45-50 t/ha
<i>Феферони</i>	150 ha	10-15 t/ha
<i>Црвена капија</i>	1.000-1.200 ha	20-25 t/ha
<i>Долги краставици во заштитен простор</i>	200 ha	80-90 t/ha
<i>Кратки краставици во заштитен простор</i>	350-360 ha	50-65 t/ha
<i>Зелка во заштитен простор</i>	40-50 ha	40-50 t/ha
<i>Зелка на отворено</i>	200 ha	40-50 t/ha
<i>Зелка (есенска реколта)</i>	100 ha	40-50 t/ha
<i>Бостан</i>	1.500-1.800 ha	30-40 t/ha
<i>Компир во заштитен простор</i>	350-400 ha	15-20 t/ha
<i>Компир на отворено</i>	250 ha	20-30 t/ha

Покрај производството во пластеници кои се сопственост на индивидуални земјоделски производители, производството се одвива и во стакленици кои се сопственост на приватни претпријатија и кои економски гравитираат околу Струмица и Струмичкиот регион:

Струмички регион	
<i>Оранжерии Хамзали</i>	18 ha
<i>Оранжерии Банско</i>	3 ha

Исто така Струмичкиот регион покрај најголем производител воедно претставува и најголем извозник на раноградинарски производи и други земјоделски производи. Тоа го потврдува и следната табела која користи податоци од царинскиот терминал во Струмица (период од 01.01.2005 до 31.12.2005 год – дел од најважни производи, реалната количина е поголема)

Производ	Пратки (број на камиони)	Количина во кг
<i>Домај</i>	2.008.	22.015.574
<i>Красјавица</i>	1.705.	14.951.680
<i>Лубеница</i>	1.122.	23.820.408.
<i>Пипер</i>	2.366.	13.220.292.
<i>Зелка</i>	1.389.	15.676.487.
<i>Компир</i>	510	1.514.890.
<i>Кромид</i>	278	861.919.
ВКУПНО	9.378.	92.061.250.

Во Струмичкиот Регион за успешно реализирање на раноградинарско производство се грижат две институции и тоа: Институт за јужни култури, Агенцијата за поттикнување на земјоделството и повеќе приватни консултанти и советници кои придонесуваат за едуцирање на земјоделските производители примената на новите технологии нови хибридни висококвалитетни сорти. Индивидуалните земјоделски производители во Струмичкиот регион се организирани во повеќе здруженија и еден регионален сојуз кој ги опфаќа здруженијата од регионот.

Мотивирани од постоечките потенцијали кај кои постои реални можности за нивно зголемување и подобрување на квалитетот на Струмичкиот регион се одлучи на еден ваков проект т.е Центар за заедничка понуда на раноградинарските производи.

Центарот го опфаќа цел регион и ќе биде многу значаен бидејќи сите индивидуални земјоделци се соочуваат со истите проблеми:

Лоша организираност на откупот и дистрибуцијата на раноградинарските производи

Непостојани и неконтинуирани количини на понуда на раноградинарските производи

Нестандартизирани и неklasифицирани раноградинарски производи

Несертифицирани раноградинарски производи

Очекувани резултати од Центарот за заедничка понуда

Зголемени извозни количини на раноградинарски производи

Присуството на пазарите на Европската Унија, имајќи во предвид дека раноградинарските производи од Република Македонија се со повластени стапки

Добивање на висококвалитетни производи односно стандартизиран, сертификциран производ.

Добивање на производ со препознатлив имиџ да биде пакуван во високо квалитетна амбалажа со препознатливи обележја на Струмичкиот Регион и Државата.

Организирана понуда на производството која повлекува и организиран и планиран начин на производство на раноградинарски култури.

Постојана и континуирана понуда на раноградинарски производи.

Постигнување на долг рок повисоки просечни цени на производството, а со тоа создавање можност за поголем профит за самиот Центар. Со реализација на овој проект во Струмичкиот регион ќе се подобри квалитетот на живеење на граѓаните.

Корисници ќе бидат примарните земјоделски производители од Струмичкиот регион со кој би имале сигурен и редовен пласман, постигнување на повисоки просечни цени на своите производи. Исто трговците на големо со раноградинарски производи, ќе бидат важен корисник на Центарот имајќи во предвид дека тие би се снабдувале и би ги продавале готовиот производ од самиот Центарот.

Овој Центар за заедничка понуда на раноградинарско производство ќе биде организиран на база на партнерство помеѓу приватниот сектор(трговци, откупувачи, преработувачи), локалната самоуправа и преставниците на земјоделските производители и асоцијации се со цел решавање на посочените проблеми со кои се соочуваат.

Производството на здрава храна е од особено значење за регионот и поради фактот што и загадувањето на почвата и воздухот на овие простори не се алармантни.

Изворите на загадување на воздухот во Струмичкиот регион претежно се деловните субјекти од производните и непроизводните дејности во чии рамки постојат енергетски (котловски постројки) и технолошки инсталации од кои како резултат на согорување на енергенсите(мазут, нафта, јаглен или дрва) има емисија на отпадни гасови и загадувачки супстанции во воздухот.

Извори на загадување на воздухот во Струмичкиот регион претставуваат и моторните

возила. Такви во 2004 година има регистрирано 10.405 со просечна старост од 12 години. Другите превозни сретства автобусите(24), моторциклите(53), специјалните влечни возила(14), како и тракторите и работните возила(19) се просечна старост од 10 до 15 години. Па од тие причини загадувањето на воздухот во сообраќајните пунктови преку емисија на издувни гасови е поголема.

Трет извор на загадување на воздухот е преку емисија на СО и чад. Тоа се должи на лошото согорување и неодржување на режимот на согорување на дрва и јаглен.

Според податоците и извештаите од ЛЕАП од Општина Струмица загадувањето на воздухот е прикажан како **Извештај за проценка на состојбата во тематската област воздух**

Движечки сили	Притисок	Состојба	Влијанија	Реакција	Заклучок	претпоста вка
индустрија	<i>Постоење на следните индустриски капацитети Рафинерија за масло АЛМАКС фабрика за санитарна керамика Македонија АД за неметали Огражден АД ИГМ Еленица АД ГРОЗД Струмица АД Струмица табак</i>	<i>користење на енергетски котли на мазут, нафта, јаглен и дрво мерењата за аеро седимент и се подозволените МДК</i>	<i>нема податоци за влијанието на индустријата врз воздухот во регионот</i>	<i>Воспоставување на мониторинг за следење на квалитетот на воздухот Издавање на Б интегрирани дозволи за постоечките и нови инсталации</i>	<i>Со оглед на малиот број на индустриските инсталации и нивните капацитети, загадувањето на воздухот не претставува проблем</i>	
транспорт	<i>12.519 патнички и други возила со просечна старост од 15 години Низ општината поминуваат 20 км регионални патишта и 60 км локални патиш.</i>	<i>нема податоци за квалитетот на воздухот</i>	<i>Нема податоци за влијанието на транспортот врз воздухот во општината</i>		<i>Не претставува проблем</i>	
домашни ложишта		<i>Извори на емисии на СО₂ и чад</i>	<i>Има одредено загадување на воздухот во зимски период</i>	<i>Искористување на геотермалните води како тоplotен ресурс</i>	<i>Не претставува особен проблем</i>	

Според податоците од студијата за економски развој на Струмичкиот регион од 2001 година Производната структура во Струмичкиот регион прикажан е во табелите.
Производствена структура во Струмичкиот регион, по општини (во ha)

	Струмички регион	Струмица	Ново Село	Босилово	Василево
Ораници и бавчи	25298	7557	5105	6069	6567
Житни култури	10443	2632	2460	2429	2922
<i>Пченица</i>	5812	1290	1019	1254	2249
<i>Рж</i>	129	20	68		41
<i>Јачмен</i>	903	209	213	184	297
<i>Овес</i>	14		14		
<i>Пченка</i>	3585	1113	1146	991	335
Индустриски култури	4059	910	1184	898	1067
<i>Шекерна репка</i>	76	44		15	17
<i>Тутун</i>	3833	86	1125	825	1022
<i>Индустриски тистер</i>	38		38		
<i>Сончоглед</i>	96		20	58	18
<i>Афион-семе</i>	16	5	1		10
Градинарски култури	5943	1435	1241	1423	1008
<i>Компир</i>	668	226	114	141	187
<i>Кромид</i>	63	35	12	5	11
<i>Лук</i>	5	3	1		1
<i>Грав</i>	563	282	83	134	64
<i>Грашок</i>	59	53			6
<i>Лека</i>					
<i>Зелка и кељ</i>	384	218	16	55	95
<i>Домати</i>	926	414	27	277	208
<i>Пипер</i>	2053	853	394	491	215
<i>Бостан</i>	1222	151	430	320	221
Фуражни култури	2361	579	247	1088	447
<i>Детелина</i>	40				40
<i>Луцерка</i>	2024	475	247	828	374
<i>Граор-сено</i>	37	4			33
<i>Добиточен грашок</i>	40			40	
<i>Крмна пченка</i>	160			160	
<i>Добиточна репка</i>	60			60	
Останати култури	2492	1001	137	231	1123

Струмичкиот регион располага и со значителен сточен фонд. Според податоците дадени во студијата за економски развој на Струмичкиот регион од 2001 година, истиот е прикажан во табелите

За редовна грижа на здравствената состојба и за спречување на разни епидемии и болести кај добитокот постојат ветеринарни станици во Струмичкиот регион.

Сточен фонд во Струмички регион

	Коњи	Магариња	Говеда			
			Телиња и јуниња	Крави и јунци	Волови бикови и останати говеда	Вкупно
Струмички регион	5243	922	1562	3712	304	5608
Струмица	1040	263	209	603	18	860
Ново село	1336	338	514	1042	153	1709
Босилово	1543	130	696	1675	111	2482
Василево	1324	191	143	392	22	557

	Овци				Коз и	Свињи			
	Јагниња и шилежиња	Овци за приплод	Овни други	Вкупно		Прасиња и назимиња	Маторици и назимки	Нерези и други	Вкупно
Струмички регион	1804	9721	1946	13471	6100	4713	1566	843	7122
Струмица	307	1026	235	1568	924	749	328	101	1178
Ново Село	959	4212	1101	6272	2275	1635	642	318	2595
Босилово	292	2481	233	3006	1528	1578	329	245	2152
Василево	246	2002	377	2625	1373	751	267	179	1197

	порасната живина од сите видови	Кошници со пчели
Струмички регион	32526	1140
Струмица	4692	548
Ново село	14976	272
Босилово	8193	260
Василево	4665	60

На територијата на Струмичкиот регион Откуп на млеко се врши на повеќе откупни пункта и тоа:

Откупен пункт Јока

Откупен пункт Боневи

Откупен пункт Мак Продукт- Милки

Откупен пункт Здравје - Радово

5.2 Банки и штедилници, осигурителни куќи, пошти

Банки

Комерцијална банка

Стопанска банка

Македонска банка

Тутунска банка

Поштенска банка

Уни банка

Тетекс кредитна банка

Про-кредит банка

Алфа банка

Охридска банка

Штедилници

Можности доо Скопје експозитура

Струмица

Пеон ул.Маршал Тито бб Струмица

Фул филијала Муртино Струмица

БС Скопје Струмица

Осигурителни куќи

Вардар Осигурување

Табак Осигурување

Кјуби Осигурување

Полиса Осигурување

Сигма Осигурување

Пошта

Македонски пошти-Подружница

Струмица со истурени шалтери во населените места во општините

6. ОБРАЗОВАНИЕ

Населението во Струмичкиот регион е просечно едуцирано. Едукативната рамка ги содржи згрижувањето, воспитувањето и образованието на децата од предшколска возраст до степен на средно образование, а од скоро постојат и дисперзирани студии од областа на земјоделството. Образовниот систем во регионот даден е во табелите:

Табела 1.

ОБРАЗОВАНИЕ во Општина Струмица

А.Подготвителна година на основно образование

Училиште	Населено место	Подготвителни групи	Вкупен број на деца	Вкупно воспитувачи
Детска градинка Детска радост	Струмица	15	256	17
ОУ Сандо Масев	Струмица	5	85	5
ОУ Видоје Подгорец	Струмица	3	71	3
ОУ Никола Вапцаров	Струмица	3	46	3
ОУ Маршал Тито Струмица	Струмица	5	82	5
ОУ Даме Груев	с.Куклиш	4	50	3
ОУ Кирил и Методи	С.Дабиле	1	16	1
ОУ Маршал Тито	с.Муртино	6	84	6
ОУ Герас Цунев	с.Просениково	2	50	2
ОУ Гоце Делчев	с..Вељуса	1	16	1

Б.Основно образование

Училиште	Населено место	Број на паралелки	Вкупен број на ученици	Вкупно наставници
ОУ Сандо Масев	Струмица	58	1333	50
ОУ Видоје Подгорец	Струмица	43	1166	54
ОУ Никола Вапцаров	Струмица	41	972	52
ОУ Маршал Тито Струмица	Струмица	37	792	52
ОУ Даме Груев	с.Куклиш	30	497	35
ОУ Кирил и Методи	С.Дабиле	13	296	20
ОУ Маршал Тито	с.Муртино	37	775	47
ОУ Герас Цунев	с.Просениково	22	511	31
ОУ Гоце Делчев	с..Вељуса	11	219	19
Завод за заштита Бања Б	С. Банско	6	20	7

В.СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ во Општина Струмица

Образование	Број на паралелки	Вкупен број на ученици	Вкупно наставници
ДСУ Гимназија Јане Сандански (по струки)			
Гимназиско образование	25	859	70
Економска струка	16	557	

Образование ДТТУЦ Никола Карев (по струки)	Број на паралелки	Вкупен број на ученици	Вкупно наставници
<i>текстилна</i>	14	416	86
<i>машинска</i>	11,05	347	
<i>сообраќајна</i>	8	280	
<i>електротехничка</i>	14	428	
<i>дрвопреработувачка</i>	2	71	

Образование ЗПУЦ Димитар Влахов (по струки)	Број на паралелки	Вкупен број на ученици	Вкупно наставници
<i>земјоделска</i>	7	226	47
<i>здравственомедицинска</i>	2	81	

Табела 2.
ОБРАЗОВАНИЕ во Општина Ново Село

Предучилишно образование

Училиште	Населено место	Предучилишни групи	Вкупен број на деца	Вкупно воспитувачи
ДГ „Детска Радост,,	<i>Ново Село</i>	3	50	3
ПОУ „Мануш Турновски,,	<i>Сушица</i>	1	24	1
ПОУ „Григор Прличев,,	<i>Мокриево</i>	1	16	1
ПОУ „Мануш Турновски,,	<i>Ново Коњарево</i>	1	10	1
ОУ „Григор Прличев,,	<i>Колешино</i>	1	8	1
ПОУ „Григор Прличев,,	<i>Мокрино</i>	1	11	1
ПОУ „Мануш Турновски,,	<i>Зубово</i>	1	10	1
ПОУ „Мануш Турновски,,	<i>Старо Коњарево</i>	1	5	1

ПОУ „Мануш Турновски,,	<i>Дражево</i>	1	9	1
ПОУ „Мануш Турновски,,	<i>Самоилово</i>	1	6	
ПОУ „Мануш Турновски,,	<i>Смоларе</i>	1	10	1
ВКУПНО		13	159	12

А.ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ во Општина Ново Село

Училиште	Населено место	Број на паралелки	Вкупен број на ученици	Вкупно наставници
ОУ „Мануш Турновски,,	<i>Ново Село</i>	26	563	35
ОУ „Григор Прличев,,	<i>Колешино</i>	16	179	16
ПОУ „Мануш Турновски,,	<i>Сушица</i>	5	100	5
ПОУ „Мануш Турновски,,	<i>Смоларе</i>	4	73	6
ПОУ „Григор Прличев,,	<i>Мокриево</i>	5	82	5
ПОУ „Мануш Турновски,,	<i>Зубово</i>	3	45	3
ПОУ „Мануш Турновски,,	<i>Ново Коњарево</i>	3	43	3
ПОУ „Мануш Турновски,,	<i>Дражево</i>	2	36	2
ПОУ „Григор Прличев,,	<i>Мокрино</i>	3	38	3
ПОУ „Мануш Турновски,,	<i>Старо Коњарево</i>	2	26	2
ПОУ „Мануш Турновски,,	<i>Самоилово</i>	2	24	2
ПОУ „Мануш Турновски,,	<i>Барбаревево</i>	1	3	1
ПОУ „Св. Климент Охридски,,	<i>Ново Село</i>	14	61	17
ВКУПНО		86	1273	84

СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ во Општина Ново Село

Во општина Ново Село нема средни училишта но потребите за овој вид на образование учениците ги задоволуваат во општина Струмица но и во други градови во Републиката и странство.

ОБРАЗОВАНИЕ во општина Босилово

Во општина Босилово постојат 2 основни училишта во населено место Босилово и Иловица.

Во населено место Босилово

А.Предучилишно образование

Училиште	Населено место	Број на паралелки	Вкупен број на ученици	Вкупно наставници
<i>ОУ Гоце Делчев</i>	<i>Босилово</i>	1	19	1
<i>ПУ Гоце Делчев</i>	<i>Робово</i>	0,5	7	1
<i>ПУ Гоце Делчев</i>	<i>Старо Балдовци</i>	0,5	6	/
<i>ПУ Гоце Делчев</i>	<i>Еднокукево</i>	0,5	11	/
<i>ПУ Гоце Делчев</i>	<i>Гечерлија</i>	0,5	4	/
<i>ПУ Гоце Делчев</i>	<i>Дрвош</i>	1	7	/
<i>ПУ Гоце Делчев</i>	<i>Сарај</i>	1	13	1
<i>ПУ Гоце Делчев</i>	<i>Петралинци</i>	1	5	1
	ВКУПНО	6	72	4

Б.Основно образование

Училиште	Населено место	Број на паралелки	Вкупен број на ученици	Вкупно наставници
<i>ОУ Гоце Делчев</i>	<i>Босилово</i>	14	241	18
<i>ПУ Гоце Делчев</i>	<i>Робово</i>	2	30	2
<i>ПУ Гоце Делчев</i>	<i>Старо Балдовци</i>	2	30	2
<i>ПУ Гоце Делчев</i>	<i>Еднокукево</i>	3	45	3
<i>ПУ Гоце Делчев</i>	<i>Гечерлија</i>	1	10	1
<i>ПУ Гоце Делчев</i>	<i>Дрвош</i>	2	39	2
<i>ПУ Гоце Делчев</i>	<i>Сарај</i>	4	62	4
<i>ПУ Гоце Делчев</i>	<i>Петралинци</i>	2	29	2
	ВКУПНО	30	486	36

Во населено место Иловица

А.Предучилишно образование

Училиште	Населено место	Број на паралелки	Вкупен број на ученици	Вкупно наставници
<i>ОУ Св"Кирил и Методиј"</i>	<i>Иловица</i>	1	30	2
<i>ПУ "Св.Кирил и Методиј"</i>	<i>Турново</i>	1	12	1
<i>ПУ "Св.Кирил и Методиј"</i>	<i>Секирник</i>	1	21	1
<i>ПУ "Св.Кирил и Методиј"</i>	<i>Радово</i>	1	10	1

Методиј				
ПУ "Св.Кирил и Методиј"	<i>Бориево</i>	1	10	1
ПУ "Св.Кирил и Методиј"	<i>Моноспитово</i>	1	19	1
	ВКУПНО	6	110	7

Б.Основно образование

Училиште	Населено место	Број на паралелки	Вкупен број на ученици	Вкупно наставници
ОУ Св"Кирил и Методиј"	<i>Иловица</i>	21	314	17
ПУ "Св.Кирил и Методиј"	<i>Турново</i>	13	216	12
ПУ "Св.Кирил и Методиј"	<i>Секирник</i>	4	59	4
ПУ "Св.Кирил и Методиј"	<i>Радово</i>	4	31	3
ПУ "Св.Кирил и Методиј"	<i>Бориево</i>	4	49	4
ПУ "Св.Кирил и Методиј"	<i>Моноспитово</i>	4	90	4
	ВКУПНО	50	759	44

Во општина Босилово нема средни училишта но потребите за овој вид на образование учениците ги задоволуваат во општина Струмица но и во други градови во Републиката и странство.

ОБРАЗОВАНИЕ во Општина Василево

А.Предучилишно образование и воспитување

Училиште	Населено место	Предучилишни групи	Вкупен број на деца	Вкупно воспитувачи
ОУ ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ	<i>Василево</i>	2	40	2
Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Ангелци</i>	1	19	1
Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Чанаклија</i>	1	14	1
Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Владевици Сушево</i>	1	12	1
Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Радичево Дукатино</i>	1	15	1

Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Седларци Едрениково</i>	1	9	1
Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Нова Маала Доброшинци</i>	1	21	1
ВКУПНО		8	130	8

A/1.Паралелки на Турски јазик

Училиште	Населено место	Предучилишни групи	Вкупен број на деца	Вкупно воспитувачи
Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Ангелци</i>	1	16	1
Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Висока Маала</i>	1	14	1
ВКУПНО		2	30	2

Б.Основно образование во општина Василево од1-4 одд.

Училиште	Населено место	Број на паралелки	Вкупен број на ученици	Вкупно наставници
ОУ Гоце Делчев	<i>Василево</i>	7	149	7
Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Ангелци</i>	5	106	5
Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Владевци</i>	2	30	2
Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Сушево</i>	3	39	3
Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Радичево</i>	2	31	2
Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Дукатино</i>	2	21	2
Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Седларци</i>	2	21	2
Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Едрениково</i>	1	12	1
Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Чанаклија</i>	2	37	2

Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Доброшинци</i>	4	54	4
Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Нова Маала</i>	2	42	2
ВКУПНО		32	542	32

Б/1.Паралелки на Турски наставен јазик во Основно образование

Училиште	Населено место	Број на паралелки	Вкупен број на ученици	Вкупно наставници
Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Висока Маала</i>	2	42	2
Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Ангелци</i>	4	63	4
Вкупно		6	105	6

Б/2. Целосно основно образование во населените места Василево и Нова Маала од V-VIII odd.

Училиште	Населено место	Број на паралелки	Вкупен број на ученици	Вкупно наставници
ОУ Гоце Делчев	<i>Василево</i>	19	505	31
Подрачно училиште Гоце Делчев	<i>Нова Маала</i>	4	90	12
ВКУПНО		23	596	43

Во општина Василево нема средни училишта но потребите за овој вид на образование учениците ги задоволуваат во општина Струмица но и во други градови во Републиката и странство.

Според сето горе кажано во регионот стапката на неписменост изгледа вака:

Стапка на неписменост	Струмица	Ново Село	Босилово	Василево
	4,00	4,40	4,60	7,30

7. ЗДРАВСТВО

Здравствената инфраструктура е доста солидна и е најраспространета во целиот југоисточен регион. Носителите на здравствената заштита на населението од Струмичкиот регион од примарното и секундарното здравство се претставени во:

Табела 1.

ЈАВНА ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА

Општа Болница – Струмица

Во Општата болница се застапени **11 болнички одделенија со 268 болнички кревети** :

1.	<i>Хирургија</i>
2.	<i>Ортопедија</i>
3.	<i>Урологија</i>
4.	<i>Гинекологија со Акушерство</i>
5.	<i>Неонатологија</i>
6.	<i>Детско одделение</i>
7.	<i>Интерна медицина</i>
8.	<i>Неурологија со психијатрија</i>
9.	<i>Инфективно одделение</i>
10.	<i>Очно одделение</i>
11.	<i>ОРЛ одделение</i>

Во сите одделенија има Специјалистичко-консултативни амбуланти.

Специјалистичко-консултативните амбуланти има и во следниве служби:

1.	<i>Дерматовенеролошка амбуланта</i>
2.	<i>АТД службата</i>
3.	<i>Служба за физикална терапија</i>
4.	<i>Служба за трансфузија</i>
5.	<i>Амбуланта за третман на зависници</i>

Дијагностички служби во ЈЗУ Општа Болница – Струмица се:

1.	<i>Ренген служба</i>
2.	<i>Биохемиска лабораторија</i>
3.	<i>Патологија</i>

ЈЗУ Општа Болница своите услуги ги нуди на граѓаните во следните Општини:

1.	<i>Струмица</i>
2.	<i>Ново Село</i>
3.	<i>Босилово</i>
4.	<i>Василево</i>
5.	<i>Валандово</i>
6.	<i>Радовиш</i>
7.	<i>Берово</i>
8.	<i>Нов Дојран</i>
9.	<i>Богданци</i>
10.	<i>Гевгелија</i>

ЈЗУ Општа Болница – Струмица има 386 вработени и тоа:

1.	<i>Лекари специјалисти</i>	70
2.	<i>Лекари на специјализации</i>	12
3.	<i>Опити лекари</i>	4
4.	<i>Виш медицински кадар</i>	13
5.	<i>Средно медицински кадар</i>	179
6.	<i>Ниска стручна спрема</i>	43
7.	<i>Виш административен кадар</i>	1
8.	<i>Среден административен кадар</i>	16
9.	<i>Технички персонал</i>	41
10.	<i>Фармацевт-специјалист</i>	1
11.	<i>Фармацевт</i>	1
12.	<i>Останати со високо образование</i>	5
13.	<i>Вкупно</i>	386

ЈАВНА ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА

Здравен дом-Струмица

Табела 2.

ЈЗУ Здравствен дом Струмица е здравствена установа од примарна здравствена заштита во која се вработени **233 работника** со следнава професионална структура

<i>Професионална структура</i>	<i>Број на вработени</i>
<i>Лекари специјалисти</i>	15
<i>Лекари опита пракса</i>	29
<i>Лекари на специјализација</i>	4
<i>Стоматолози специјалисти</i>	10
<i>Стоматолози</i>	12
<i>Стоматолози на специјализација</i>	4
<i>Средно медицински персонал</i>	115
<i>Останати</i>	44
Вкупно:	233

Вработените се поделени во повеќе служби и тоа:

1	<i>Опита болница со домашно лекување</i>
2	<i>Трудова медицина</i>
3	<i>Спортска медицина</i>
4	<i>Педијатрија</i>
5	<i>Гинекологија со породилно Ново Село</i>
6	<i>Школска медицина</i>
7	<i>Лабораториска дејност</i>
8	<i>Депозит за лекови</i>
9	<i>Стоматологија</i>
10	<i>Административно-техничка служба</i>
11	<i>Центар за ментално здравје</i>

ЈЗУ Здравствен дом – Струмица дава здравствени услуги на територија на општините: Струмица, Ново Село, Василево и Босилово. Службата за Трудова медицина, Спортска медицина, Педијатрија и Школска медицина-специјалистички ординации се наоѓаат во кругот на т.н. Нова Болница на ул. „Младинска“ бб. Амбулантите по општа медицина се лоцирани во зградата на т.н.: Стара Болница на ул. „Димитар Влахов“, каде е сместена и Службата за итна медицинска помош со домашно лекување и Стоматолошката

служба.Амбулантата по општа медицина има **4 МЗ** во Струмица, како и населените места Ново Село-општи амбуланти и породилиште, како и во населените места :

ДражевоСушица,Куклиш,Костурино,Попчево,Вељуса,Дабиле,Муртино,Моноспитово,Мокриево,Босилово, Турново,Василево,Иловица,Просениково,Пиперево.

ЈЗУ Здравен дом Струмица располага со **3 транспортни санитарски возила**, две возила ЛАДА САНИТЕТ опремена со лежај и едно возило ТОЈОТА КОМБЕ опремено со носила. ЈЗУ Здравен дом има свое Депо за лекови, во кое има вработено 1дипл фармацевт и 1 фармацевтски техничар.

8.КУЛТУРА

8.1Културни институции

Главен репрезент на културата во Струмичкиот регион е Националната установа **Центар за култура Антон Панов – Струмица.**

Почнувајќи од 06 Април,2004, со измените на одредбите од Новиот закон за култура на Р Македонија, трите претходно самостојни организации : Дом на култура, Уметничка галерија и Народен театар Антон Панов, се интегрираа во една заедничка организација, под името Национална установа **Центар за култура Антон Панов – Струмица.**

Објектот на Центарот за култура Антон Панов - Струмица, е една инпозантна градба од 5560 м² изграден од самопридонес на граѓаните, пуштен во употреба од 01.05.1986 година, како Дом на културата Благој Јанков Мучето. Народниот театар Антон Панов,основан 1949 година и Уметничката галерија Струмица, основана 1964 година, исто така тука најдоа свој простор за обавување на своите активности, со што овој објект прерасна во храм на музиката, уметноста и целокупното културно живеење на граѓаните од Струмичкиот регион.

Просторни капацитети и кадровска екипираност на објектот

Голема сала со 600 седишта, мала сала со 150 седишта, фоаје со70 седишта,и 320м² ,Изложбен простор од 207м², скулпторско ателје од100м², библиотека со фонд од 2000 книги.

Организација и кадровска структура

Активностите се водат во три сектори:

- Драмско-сценска дејност
- Музичко-концертна дејност
- Изложбено-галериска дејност

Менаџментот на институцијата е во лицето на Генералниот директор, Уметнички директор и тројца сектор менаџери.Вкупен број на вработени во институцијата е 38 луѓе.

Националната установа Центар за култура-Антон Панов,Струмица, во рамките на своите програмски активности реализира годишна програма како производ на активностите на трите

сектори кои работат и делуваат во истиот. Имено, програмата на центарот е сублимирана на активностите од : Драмско сценскиот, ликовно-галерискиот и музичко концертниот сектор. Културниот центар Антон Панов, Струмица го организира, консолидира и води целокупниот културен живот. Центарот е средиштето на сите културни збиднувања во градот и околината (Претстави, изложби, концерти, промоции на книги, литературно музички средби, презентации,). Основната цел и активност на Центарот е да ги едуцира граѓаните, посебно младата популација, анимирајќи ја нивната културна креативност, зачувувањето и негувањето на традиционалното културно наследство и творештво и стварање на една културолошки чувствителна и образована публика. Годишно, секоја година се изработува и доставува предлог програмски содржини и проекти кои биваат усвоени и реализирани сходно финансиската поддршка од Министерството за култура на РМ, сопствените средства или спонзорства. Концептуално секоја годишна програма нуди повеќе содржини, но онаа по кое Центарот за култура Антон Панов - Струмица е препознатлив се содржините и активностите што се водат поделно во трите сектори:

Драмско сценскиот сектор

Основите и корените се Народниот театар Антон Панов, основан далечната 1949 година, кој во годините на своето постоење поставил на сцена повеќе од 350 премиерни изведби од познати светски и домашни автори со плејада од познати актерски имиња и режисери. Стратешки, тенденцијата е не само поставување на сцена актуелни и популарни дела со градење перманентна присутност и театарска култура во градот, туку и популаризирање на оваа дејност кај младата популација со генерирање нови вљубеници и идни кадри. Во овој сектор се вработени вкупно 20 луѓе, од кои 9 актери, 8 сценски работници, како и 3 административци предводени од раководител на сектор. Годишно подготвува и реализира околу 5 премиери со околу 50-тина репризи, по дела од домашни и странски автори. Учествува на сите домашни театарски фестивали и манифестации, а има и соработка со повеќе странски театарски куќи. На сцената поставува и повеќе детски претстави.

Сектор за музичко концертна дејност

Организатор на сите музичко концертни програми и активности во Центарот, а кој за постојани активности ги има:

Хор Деница

Хорот „Деница“, е постојан субјект во делокругот на музичко сценската активност- сектор и на програмските активности во Центарот за култура - Струмица. Тој е дел од програмите кои се организираат не само во Центарот за култура туку и другите културни случувања во градот. Зема редовно учество на домашни и интернационални фестивали, од каде редовно се враќа со освоени награди. Последна освоена награда е Првата награда на Републичкиот хорски фестивал - Кавадарци 2004. Од гостувањата во странство, ги издвојуваме Учество на меѓународен хорски фестивал „Проф. Горги Димитров“, во Варна Р. Бугарија, со освоено четврто место и веќе редовно гостување и настап со своја програма на универзитетот „Аристотел“, во Солун, Р Грција. Во текот на 2005-та година оствари и повеќе гостувања надвор од земјата (манифестација-Денот на културата во градот Мелник, Р Бугарија).

КУД Боро Цони

Во делот на програмските активности поврзани со негување на традиционалниот македонски фолклор, претходно во Домот на културата, а сега во Центарот за култура Антон Панов Струмица, работи и со години успешно опстојува КУД "Боро Цони", кој со своите членови околу 34 фолклористи и 6 музичари се презентери на народното фолклорно богатство. Обучувајќи и внесувајќи ги во уметноста на фолклорните игри и традиционални кореографии, и бројните ново запишани членови, тие напорно се и дел од повеќето програмски активности на Центарот за

култура. За време на своето постоење и работа остваруваат бројни настапи во земјата и во странство (Германија, Украина, Данска, Турција, Полска и т.н). Позитивните оценки и прием што ги добиваат по повеќето настапи во странство и во земјата, попатени со повторни покани за редовно учество во некои традиционални манифестации се обврска за оваа културно уметничко друштво, а со тоа и на Центарот за култура.

Староградски ансамбл „Распеани Струмичани“

Староградскиот ансамбл „Распеани Струмичани“, постои и работи во Центарот за култура со години. Опстојува во својата програма и настани, повеќе како резултат на ентузијазмот и залагањето на членовите и раководството на Центарот, со минимум расположиви финансиски средства. Негува еден значаен, по нас, сегмент од традиционалното музичко и културно живеење на нашиот народ, зачувувајќи ги низ годините звуците, обичаите, обележјата и навиките на населението од овој крај. Настапува во повеќе програмски активности на Домот на културата и реализира гостувања на манифестации во земјата и странство и е со издадена аудио и видео касета од својот репертоар.

КУД Русалии

Во делот на програмските активности поврзани со негување на традиционалниот македонски фолклор, во Центарот за култура, работи КУД Русалии од 2003 година, кои со своите членови (околу 20), го презентира народното фолклорно богатство. Обучувајќи ги и внесувајќи ги во уметноста на фолклорните игри, Традиционалните кореографии и бројните ново запишани членови, кои напоредно се и дел од повеќето програмски активности на Центарот за култура. Друштвото КУД Русалии работи и опстојува од 1913 година. Корените на друштвото се од Кукушко. Имаат земено учество на Илинденските денови 24 пати досега. Во текот на 2005 година, ќе настапат како единствени претставници од Македонија на Меѓународниот саем на фолклор во Загреб, и ќе се претстави со целовечерна програма-концерт во склопот на Скопско лето 2005.

Изложбено-галериска дејност

Во склоп на овој сектор се обавуваат дејности во смисла на организација на изложби на познати домашни и странски уметници, а се врши едукација и популаризација на ликовната уметност.

Позната е по **Меѓународната Струмичка ликовна колонија**, која постои од 1964 година, се одржува секоја година од 1 до 20 Август, а преку која стотици уметници од разни земји во светот дошле и твореле во градот, и оствариле богат фонд од уметнички дела.

Меѓународен фестивал на карикатура и афоризам

Се одржува веќе 6 години по ред и е во склоп на традиционалните карневалски празнувања во Струмица, во време на Тримерските обичаи. Темата на фестивалот е карневалот со лесна еротика и има награден карактер. Учество на фестивалот земаат многу домашни и странски карикатуристи и уметници. Како резултат од фестивалот Центарот т.е градот Струмица располага со веќе значителен фонд на карикатури и афоризми.

Детска ликовна работилница

Во склоп на образовно педагошката дејност, за популаризирање на ликовната уметност кај младата популација, се организира ликовна работилница. На истата земаат учество учесници од околу 30-тина од основните и средни училишта, кои во период од 10 дена, работат и творат во присуство на ликовни педагози. Се одржува од 10 до 20 Јануари. Изработените дела се презентираат на изложбите кои се организираат во Струмица и низ Републиката.

Меѓународен фестивал на камерен театар Ристо Шишков

Традиционален фестивал на камерен театар во чест на великанот на македонското глумиште-актерот Ристо Шишков. Се одржува секоја година од 8 до 14 Септември. Фестивалот е од награден карактер со една единствена награда за најдобра актерска изведба.

8.2 Туристички локалитети

Св. Петнаесет Тивериополски Маченици

Локалитетот Св.15 Тивериополски Маченици сведочи за градот во доцноантичкиот период. На местото каде денес се наоѓа црквата Св. 15, култот на Св. Петнаесетте Тивериополски Маченици се одржал до денес. Првото нивно спомнување се наоѓа во Охридското глаголско евангелие од крајот на X и почетокот на XI век. Во месецословот што е додаток на евангелието се одбележува поменот на Струмичките маченици - Тимотеј, Теодор, Евсевиј и "дружине их". Во Охридскиот апостол од крајот на XII век се слават - Тимотеј, Камасиј, Евсевиј, Теодор, Петар, и "и инах". Четворица од мачениците, Тимотеј, Камасиј, Евсевиј и Теодор заедно со другите единаесет маченици, бегајќи од прогоните на христијаните, за време на владеењето на царот Јулијан Апостата (361-365), побегнале од Никеја во Солун, а оттаму во Тивериопол - Струмица. По откривањето и мачењето тие настрадале во Тивериопол, каде што биле и погребани. Петнаесетте Маченици од Тивериопол биле погребани во доцноантичка некропола, надвор од градот, каде што се закопувале христијаните. На овој простор е откриен комплекс од црковни градби во чиј централен дел се наоѓа голема засведена гробница. Централната гробница и другите 16 засведени гробници се изградени врз постар храм, односно ранохристијанска базилика, чиј под бил декориран со полихромен мозаик. Појавата на крстот меѓу мотивите на мозаикот укажува на христијански објект. Од Базиликата е зачуван дел од апсидата на источната страна, северниот периметрален ѕид и основата на северниот стилобат. Подоцна над базиликата е изградена крстовидна црква. Изградбата на крстовидниот храм мартириум врз разурнатиот базиликален објект постои можност да бил изведен во текот на V век, или сигурно во VI век, во времето на Јустинијан, кога се обновени и ремоделирани многу запуштени храмови во Македонија. Над оваа црква во IX - X век е изградена друга крстовидна црква. Истата не налегнува на ѕидовите на базиликата. Изместена е на јужната страна и го зазема централниот кораб на базиликата, со нартекс и егзонартекс на западната страна. Во централниот дел на наосот на крстовидната црква сместена е голема засведена гробница.

Св. Богородица Елеуса, Велјуса

Меѓу средновековните цркви од византискиот период, на оддалеченост од 7 км западно од Струмица во с. Велјуса се наоѓа манастирската црква Света Богородица Милостива (Елеуса), посветена на празникот Воведение на Пресвета Богородица (21 ноември стар и 4 декември нов стил). Според изворно богатата историска документација зачувана за овој манастир (присутни во Светогорскиот манастир Ивирон) оваа црква го зазема едно од најзначајните места во црковната и културната историја не само во југоисточниот дел на Македонија, туку пошироко на Балканот.

Според сочувваните записи на двата архитрава кои биле однесени од бугарските власти за време на Првата Светска војна во Софискиот археолошки музеј, црквата ја подигнал на северните падини на планината Еленица на бигореста карпа монахот, а подоцна струмички епископ Мануил во 1080 год. кој дошол од Халкедонскиот манастир Св. Авксентиј од малоазијската област Витинија во Велјуса. Од споменатите извори дознаваме дека манастирот Св. Богородица Милостива (Елеуса) е изградена над некогашното село Палеокастро во Темата Струмица по кој и селото го добило денешното име. Манастирот се споменува и во Грамотите на византискиот император Алексиј I Комнен 1085 год., во една од годините на 1091 или 1094 година оваа манастирска црква била лично посетена од византискиот император Алексеј I Комнен, кој за нејзините убавини изразил силен восхит во пишаните извори.

Се споменува во Типикот за манастирот составен од основачот Мануил меѓу 1085-1100 год., неколку документи од византискиот император Мануил I Комнен со Практикот од 1152 год. и две Грамоти од Српскиот цар Стефан Душан од 1346 година дадени на Иверонскиот манастир. Со своето архитектонско обликување изворно сочувано до денес, таа ги презентира високите дострели на византиската сакрална архитектура и уметност на македонската територија во средниот век. По своето архитектонско решение црквата е единствена градба во Македонија од XI век. Однатре е крстообразна куполна градба од стеснат тип цркви. Сите три основни делови на црквата: наосот со олтарот, нартексот и јужната капела Св. Спас се надвишени со различни по димензија и височина куполи со полигонални тамбури украсени со керамопластична декорација и полихромно оживување на фасадите. Со фреско украсна изведба е на јужната фасада на црквата, во нејзиниот горен централен дел е сместена мала богато профилирана розета со запчест венец, а подолу меѓу бифората е раскошна двочленска плетеница со претстава на орнаментиран украс во форма на крст. Уметничките сликарски изрази се реализирани во фреско - техника, мозаик и вајарските во плиток релјеф на мермерните делови на иконостасот.

Живописувањето на црквата е изведено во три временски периоди и тоа: во олтарот, подкуполниот простор во наосот и ѕидовите, конхите, и капелата, 1085 год. во времето од 1164 год. и во наосот од 19 век, со доста локални сликарски призвучи. Фреско - ансамблот во црквата е со иконографски симболични содржини и претстави преземени од Стариот и Новиот завет: Литургиска служба на светите Архиепископи со Хетимазијата (Христово

жртвување) и Богородица со Исус Христос седната на трон во олтарниот простор. Во централниот куполен простор е насликан Исус Христос Вседржител, додека под него на сидовите од тамбурот се претставите: Пресвета Богородица Ширшаја, Св. Јован Крстител, двајца архангели, четворица пророци (Езекиј, Авакум, Еремија и Давид). Во северната конха е Слегнувањето на Исус Христос во пеколот и Сретение Господне е во јужната конха. Во јужната капела Св. Спас во куполниот простор претставен е Исус Христос Емануил, на источниот ѕид Исус Христос во слава и портретот на Св. Пантелејмон на западниот ѕид. На јужната фасада под тремот е композицијата Св. Онуфриј во пустина посетен од монахот Св. Панфнутиј и стилизиран вегетабилен мотив. Во стилско - ликовен поглед оваа сцена и мотивот се блиски на фреските во Нерези насликани во 1164 година. Во наосот на црквата зачувана е и олтарната преграда, изведена во мермер со стилизирани растителни и геометриски мотиви изведени во плиток релјеф. Во подниот мозаик застапени се геометриски мотиви и ги пратат основите на конхите во централниот дел од наосот, натрексот и јужната капела. Изградбата на Вељушкиот храм е карактеристична и по многу претенциозните желби на основачот: не со димензиите, туку пред се со ликовните вредности и раскошната ризница од скапоцени уметнички творби да ги надмине сите постојни уметнички остварувања на црквите во струмичката средина.

Св. 40 Севастиски Маченици

Креирањето и обликувањето на сакрално архитектонски објекти е присутно и во с. Банско. Средновековната црква во близина на населбата Банско се наоѓа на 1,5 км северно од селото и 1 км западно од асфалтниот пат за Банско.

Црквата Св. 40 Севастиски Маченици има основа на слободен крст со развиен апсидален простор: факоникон и проскомидија, а на запад продолжува наосот со влез, додека на исток се сочувани остатоци од синтронос. Тоа упатува на заклучок дека црквата била и епископско средиште. Временски црквата, според архитектонската градба и животописот припаѓа на XII и

XIII век, а била доградувана и во турскиот период. Црквата поседувала бел мермерен иконостас од кој се пронајдени сочувани декоративни и конструктивни елементи.

Св.ЛеонтијВодоча

Комплексот цркви Св. Леонтиј се наоѓа во село Водоча на оддалеченост од 4 км. од Струмица. На локалитетот се сочувани три цркви (источна, западна и средна) со три фази на живописување во ентериерите, архитектонски остатоци, придружни објекти и манастирски комплекс, трпезарија, стопански објекти, две бањи и повеќеслојна христијанска некропола. Од ранохристијанскиот период се сочувани темелни партии од базилика со мермерна декоративна пластика од V и VI век, а во VII до IX век. Подоцна е подигната источната, трикорабна куполна црква, која била епископска. Оваа црква е оштетена во Самуиловиот период а подоцна е повторно обновена. Како епископска се споменува во 1018 год. во повелбите на Василиј II, по пропаста на Самуиловата држава. Денес од неа се зачувани олтарната апсида, проскомидијата и ѓакониконот. Првобитниот иконостас бил мермерен, а подот од мермерни плочи. Рушењето на црквата е поврзано со пропаста на Самуиловата држава и паѓањето на Струмица под византиска власт 1018 год.

Со археолошките истражувања се откриени преку 1000 гробови со прилози: накит и керамика кои се датирани од XIV - XIX век.

Живописувањето на ентериерот на водочкиот комплекс цркви се одвивал во три временски периоди во X, XI и XII век. Иако сочуван фрагментарно поседува високи ликовни квалитети, а во сликарскиот израз се присутни влијанија од античката ликовна традиција и отпори кон влијанија од современите византиски стилско ликовни струења од Цариград и Солун и желба за раскинување со византиските сликарски принципи. Античкото сликарско влијание е застапено во еден мал фрагмент од половичен неиндентификуван лик од светител од X век, кој припаѓал на најстарата источна црква за чија што моделација на инкарнатот се користени широки намази на пигментите и акцентирање на експресија на очите и драматизмот. Во оштетениот фрескоживопис во западната водочка црква посветена на Богородица Елеуса и Воведение присутни се нови идни настојувања на балканската византиска уметност.

Перспективи за развој на Туризам Селски Туризам

Во изминатиот период во Струмичкиот регион интензивно се развивал само бањскиот туризам. Руралниот простор бил во голема мерка запоставен.

Поради тоа, руралните туристички ресурси и покрај нивното значителна атрактивност, останале речиси негибнати.

Економската оправданост на развојот на селскиот туризам е во согласност со актуелните трендови во побарувачката на светските емитивни подрачја, кои налагаат изнаоѓање на некои алтернативни видови туризми.

Во тој контекст треба да се сфати и развојот на руралниот туризам во Струмичкиот регион.

Селскиот туризам претставува спечифичен вид на туризам, кој се карактеризира со релативно подолг престој, мал радиус на движење и сезонски карактер.

Треба да се нагласи дека, успешното развивање на селскиот туризам во примерот на креирање на рурални туристички дестинации, претставува сериозен потфат.

Развојот на ваквиот туризам, покрај согласноста на месното население, претставува и постоење на одредени атрактивности како што се: чист, богат со шуми и колоритен крај, можности за спортска рекреација, присуство на дивеч и домашни животни, традиционална култура на живеење и работење и близина до некои знаменитости.

Имајќи го во предвид сето тоа, како потенцијални рурални туристички дестинации се диференцираат поголем број населени места од Струмичкиот регион.

Како потенцијална рурална туристичка дестинација може да се посочи Банско. Имено во атарот на оваа населено место е лоциран најексплоатируваниот туристички ресурс од целиот Струмички регион. Тука посебно би ги издвоиле сместувачките капацитети во локалитетот Бања Банско, остатоците од црквата Свети 40 Севастополски маченици и термоминералните извори.

На оддалеченост од 7 км западно од Струмица се наоѓа населено место Велјуса каде се наоѓа манастирска црква Света Богородица Милостива (Елеуса) посветена на празникот Воведение на Пресвета Богородица.

На оддалеченост од 4 км од Струмица се наоѓа населено место Водоча каде се наоѓа комплексот цркви Свети Леонтиј.

На оддалеченост од 10 км од Василево се наоѓа населено место Трибичино каде се наоѓа црквата Св. Петка која е изградена во 1871 година која претставува Споменик на Културата.

Имајќи го во предвид сето тоа, како потенцијални рурални туристички дестинации се диференцираат поголем број населени места од Струмичкиот регион.

Треба да се спомне селото Смоларе кое се наоѓа на падините на планината Беласица во мошне живописни предели, погодни за рекреативни прошетки. Во близината на селото се наоѓа и најголемиот постојан водопад Смоларски Водопад со висина од 38м чие куриозитетно својство претставува значајна туристичка атракција.

Во подножјето на Беласица уште едно населено место има потенцијал да се развие во значајна рурална туристичка дестинација. Тоа е Колешино каде се наоѓа Колешинскиот Водопад со висина 13,8 м.

На падините на Беласица, треба да се истакне и присуството на ендемскиот папрат *Osmunda Regalis* кој зафаќа површина од околу **500 м²**.

9.МЕДИУМИ

Населението во Струмишкиот регион е доволно информирано од областа на сите сфери. Носители на локалните информации се повеќето радио и телевизии кои егзистираат на овие простори.

МЕДИУМИ ВО СТРУМИЧКИ РЕГИОН:

<i>Радио и телевизија Струмица</i>	<i>Медиум</i>
<i>ТВ канал ВИС</i>	<i>Медиум</i>
<i>Телевизија ИНТЕЛ</i>	<i>Медиум</i>
<i>Телевизија Скопје-Тел.студио во Струмица</i>	<i>Истурено телевизиско студио</i>
<i>Радио Експрес</i>	<i>Медиум</i>
<i>Кабел Нет</i>	<i>Кабловска ТВ</i>
<i>Нет Кабел</i>	<i>Интернет провајдер</i>

10. НЕВЛАДИН СЕКТОР

Невладиниот сектор во Струмишкиот регион е особено активен, со што придонесува за квалитетно заедничко живеење на населението од овој регион.

НВО ВО СТРУМИЧКИ РЕГИОН:

Бр	Име на НВО
1	<i>Граѓанско Здружение "Деница" Струмица</i>
2	<i>Организација на жениите на општина Струмица, ОЖС</i>
3	<i>Здружение Женски Центар Струма Струмица</i>
4	<i>Здружение на беѓалци Струмица</i>
5	<i>Здружение на глумиите и наглумиите лица Струмица</i>
6	<i>Сојуз на инвалиди на трудот Струмица</i>
7	<i>Здружение на психолозиите на струмичкиот регион Струмица</i>
8	<i>Здружение на родителите од струмичкиот регион Здрав животи Струмица</i>
9	<i>Хуманитарно друштво Шукри Рамо Струмица</i>
10	<i>Еколошко друштво Планетум Струмица</i>

НВО Сектор на територија на Струмички регион

11	<i>Здружение на родители на децаа заболени од церебрална парализа -Струмица</i>
12	<i>Здруженија за советување на лицаа зависни од психоактивни супстанции Избор Струмица</i>
13	<i>Хуманитарно друштво Живоина искра-99, Струмица</i>
14	<i>Хуманитарно друштво на турците и ромите Кардеилж Струмица</i>
15	<i>Хуманитарно здружение Свети Григориј Палма Струмица</i>
16	<i>Хуманитарно здружение на граѓаниите Скан-Ник Струмица</i>
17	<i>Друштво на ликовни уметници Струмица</i>

60	<i>ЗЗПГ Еко градинар - с. Добрејци</i>
61	<i>Еколошко друштво Зелен Мир - с. Добрејци</i>
62	<i>ЗПМИ Крешендо</i>
63	<i>ЗЗП Америчка градина Бајлер - с. Сарај</i>
64	<i>Здружение на бежанци и деца на беѓалци Струмица</i>
65	<i>Струмички Културен Центар Струмица</i>
66	<i>ЗЗЗ Агросојуз Василево</i>
67	<i>Еколошко друштво Екумена</i>
68	<i>Здружение на граѓани Роса с. Градошорци</i>
69	<i>Здружение на лозаро овоштарци</i>